

מאמר הלקוטות

כשמו כן הוא אלקטא באמרי"ם, ח"ת בדברי אגדה שחנני השי"ת אשר אינם לפי סדר הפרשיות, ולא בסדר המועדים נפרשות, ולא בענין מיוחד נדרשות, רק זעיר שם זעיר שם קמא קמא דמטי לירי, מה שהספיק הזמן, ולענ"ד התועלת לרשמים ולהרפיסם על ספר אותם כתבתי וקנו מקומם במאמ"ר הלקוטות ויהי' נא אמרינו לרצון לפני אדון כל ית"ש.

א. תחלה נמקראי קודש זכר לזיאת מלרים, הנה זיאת מלרים הי' גדנות קודם לקטנות כנודע בהאר"ל, וכן בחינוך הנערים בהתחנתן לקרוא קדש ללמוד תורה הי' לריכין בעיקר ללמוד עמהם גמי תורה שצ"פ, ואף שאמרו במתני אבות בן ע"ז לתלמוד בסדר המדרגה והג' מהר"י עמדין ז"ל נתאזהר מאוד לעשות דרך זה גם בימינו וכאשר ראה אלל הספרדים ועיי' מה שצ"ח חות יאיר (סי' קכ"ג) וכן בסי' תולדות אדם (תולדות הג"מ זלמינא מוולילא ז"ל) באורך, אכן הנסיון הראנו בזמנינו שרק לימוד התלמוד יועיל, ולא כהמחדשים בזמנינו אשר ארס ספון בתוכם עומאה בלעב ורובן רשעים וכופרים גמורים ואומרים שהעיקר לימוד התנ"ך עם הנערים נגד מה שהזכירו כחז"ל (בזרכות כ"ח ע"ב) מנעו בניכם מן הבגיון, פירש"י לא תרגילום במקרא יותר מדאי, וחכמינו צרו קדשם וחכמתם ראו זאת את אשר יקרה אותנו באחרית הימים לנסיון דברא בתראה הזאת כי זהו דרך התועים הנוטים מדרך הי', ובעיקר לימוד הגמי שהתלמוד צלל מכולם כמי"ש השי"ך בהל' תלמוד תורה וכאשר הזכירו ע"ז רבותינו הדיקים בסמוך לדורותינו ז"ע, זהו "תחלה למקראי קודש" בעת התחלה לימוד הילד יהי' "זכר לזיאת מלרים" שהי' ג"כ שלא כסדרן בחי גדלות קודם לקטנות ולא ימחינו עד שיוכל היעב לגמור כל התנ"ך ושלא ילמדוהו מקודם תורה שצ"פ כי ע"ז כשיראה הילד מעשיות במקרא מהמלכים ועניניהם ויסבור הפי' כפשוטו ממש בלתי דח"ל המדברים בענינים אלו וע"ז יוכל להקשר ח"ו אולת בלב הנער ופינא בלבבו מילדותו אשר אלף חכמים לא יסירוהו אח"כ ושצ"ח כיון דעל ע"ל, כי על כן המחדשים הניז לא ילמדו רק פירושי הפשטנים לבדן על כ"ך ולא פירש"י שהוא מדח"ל והבוכחה היחזר גדולה כאשר רואים היר"א מהתלמידים אשר ילאו מבחי חינוך וספר שלכם הי' יללנו ממחומתם ואנחנו נלך בשם הי' בדרך אבותינו :

אמנם גם בעיקר דברי האחרונים הבי' מדינא שרלו להנהיג כן כפי המתני באבות (פ"ה) בן חמש שנים למקרא וכו' בן ע"ז לתלמוד. הנה צע"כ אף הלכה כאותה משנה באבות, או שאף הפי' שעד ע"ז שנה לא ילמדנו גמרא כלל דהא שם בזרכות מנעו בניכם מן הבגיון שפירש"י לא תרגילום במקרא יותר מדאי, קשה לפי"ז מאוד דאי"כ מה יעשה בנו מן חמש ועד עשר שנים (כי בן עשר למשנה) דהא אמרי' צ"ב (דף כ"א ע"א)

מזן שית ואילך חספי לי כתורה ומה יעשה מזן שית ואילך אם לא ילמדו קלח משנה וגמרא כי אם יספי לי כתורה כנ היום רק מקרא הרי יעבור על מאמרו ז"ל מנעו בניכם מן הכגיון אלא ודאי צ"כ דאין הלכה כהך מחני או שפפי כי מזן עשר לא ילמדו רק משנה ולא ילמוד עוד מקרא וגם מזן ע"ז מאז והלאה לא ילמוד רק גמרא בלבד כי הוא צלול מהכל משא"כ מקודם ילמוד גם מעט חז"ך ומעט משניות :

ב. (במשלי יד, לד) לזקה תרומם גוי, וחסד לאומים חטאת, י"ל אם עושה הלזקה בדרך ישראל, ומערת הלזקה זה כראון ה', זה ירומם אותנו עם בניו גר"י אח"ד בארץ וכמו שנלעוונו בקבלת התורה שנהי גר"י קדו"ש היינו לקיום מצות התורה ועל ידי מצות לזקה כראון השי" ומצותו יתקדש ש"ש ית' כדאמר' צ"כ (דף י ע"א) על הפסוק הלא אכל י"חסד לאומים" היינו אם עושה ישראל לזקה בדרך "חסד לאומים" כדי להפאר ולהגאות לעשות חסד לואהלעטעיגין לוועיק וכן עושים המתחדשים בזמנינו כדי שיפרסמו בעתוים לזכותיהם הוא "חטאת" אכל עיקר הלזקה הוא רה לחזק ידי ת"ח יר"א וזכה תרומם בגוי קדוש צ"י בקדושת תורתו וקיום מצותיו כנ' :

ג. (כושע 3,3) ונקבנו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד (פירש"י דוד מלכם) ועלו מן הארץ כי גדול יום חרשאל. הנה חרשאל עולה ש"ח. והנה נודע ממגלה עמוקות, ועיי בני יששכר (מאמר ללא דמיהמנותא אוח כ"א) כי אברהם לקח עמו ש"ח עבדים לקח כה הג' אבות שכם הג' קוין ג"פ ק"ו עולה ש"ח עיי"ש ולעתידי יהי ד"ד המלך לראש פינה ויהי יחוד השלם ח"ש שנקבנו בני יהודה ובני ישראל (שכוח הזיוג ישראל ויהודה ז"א ומלכות) ושמו להם ראש אחד פירש"י דוד מלכם שהוא יחי לראש ועטרה למעלה ועלו מן הארץ (היינו שיעלה מדת מלכות מאשר הי צחי ארץ) כי גדול (צחי דוד הגדול) יום חרשאל (עולה ש"ח כנ'). היינו הג' קוין שכוח צחי אברה"ם יח"ק ועיקר שכוח חגי"ת ועם ד"ד כנ' הוא המרכבה שלימה ולעתידי יהי דוד צראשס) כנ' :

ד. (יבושע א', ע) הלא נויחך חזק ואמץ אל חערך ואל תחת כי עמך הי אלקיך בכל אשר חלך. יש לדקדק על כפל הדברים לכאורה דלפיל בפסוק (י' ז') כתיב חזק ואמץ, רק חזק ואמץ, ולמה הכפול עוד כאן י"אלא נויחך חזק ואמץ" אולם באמת י"ל דמנינו צח"י פי שלח כד חמא משב ענותנותי דיבושע וכי ומפני ענותנותו של יבושע הי מחיירא בלבו כמ"ש ציעקב אבינו שחי ירא שמה יגרום החטא וכיוולא צשאר עניום ע"כ הזכירו יח"ש לחיזוק בלבו בענה וכוזה כיון שהוא מצות הי שיתחזק בלבו ממילא זהו בעצמו יחי החיזוק ביותר גדול אלל יבושע יען שהוא מצות הי כן שיתחזק בלבו ח"ש הלא נויחך (כיון שזיכו השי, כנ') חזק ואמץ (ע"כ) אל תירא ואל תחת כי עמך הי אלקיך (עיי"ש שהוא מצות הי אלקיך להחזק בלבד והוא יחי עמך כשחקיים מצותו ע"כ אל תירא ואל תחת חכלים כלל):

ה. (תהלים ג) ה' מה רבו לרי, רבים קמים עלי, רבים אומרים לנפשי, אין ישועתה לו צאלקים סלה, ואתה ה' מגן צעדי, כבודי ומרים ראשי, יש לך דקדק על כפל הלשון רבו לרי וגם רבים קמים עלי, ושמתחי מכיך אלאמיר שליטיא [אללה-י' זי'ע] כי הנכ השצ דוד המעיר שני מיני כחות שונאים, הא' שהם רודפיו וקמים עליו, הב' שאינם רודפים אותו אדרבא מראים אי' כאהבים רק מייאשים אותו וחושבים ואומרים עליו כי הולך במעלות ולוחם מלחמות גדולות אשר לא יאתו לו עוד והוא מתחיל ומקבל עליו לעשות דברים גדולים אשר אין באפשרי לבצע זממם ולגוממם, ועיי' לא יחזיקו צידו לעזרת ה' בגבורים וגם עיי' איתרע מזלי חיי עיי' גם הם לשונאיו יחשבו. ח"ש רבים קמים עלי (נגד החוקה הא' שהמה שונאיו ורודפיו בגלוי) רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו צאלקים סלה (נגד החלוקה הב' הכה דעות אנשים הריל שמייאשים אותו) ואתה ה' מגן צעדי כבודי ומרים ראשי (להבליגי משני כחות האלו ולהרים מזלי וקרני לעוצה להושיענו צ"ב) כן ה' רגיל אלאמיר לפרש, ודפח"ח:

ו. (תהלים ז) יגמר נח רע רשעים, וחסוך לדיק, וצוחן לבות וכליות אלקים לדיק, י"ל עיי' שאמרת (בתהלים קכ"ב) עיי' והמעים עקלקותם יוליקם ה' את פועלי האון שלום על ישראל עיי', ופירשנו היינו מי שמטה דרכיו לעקלקות לנעות מקו התורה והיושר התפלל עליו דהעיי' שיליקם את פועלי האון לגמרי שלא ירשו כי' כמו אלו הפוסחים על שחי הסעיפים שהם רק צנח"י המעים עקלקותם וצלצם הם כבר רשעים גמורים רק שהם לונשים אדרת שער ופושטים עלפים למען כהש עיי' יוליקם ה' את פועלי האון (בגלוי) ועיי' לא יבלגלו ולא יתערבו עוד צפנימיתנו וצננינו דה תורתנו ויהי שלום על ישראל, וגם יתפרש בזה יגמר נח רשעים (שיגמור הרע לגמרי אלל הרשע שהטח דרכו לרעה היינו שיחבלה רשעתו לגמרי, ועיי') וחסוך לדיק (שיהי קיום נכח להלדיק על עמדו וכריל מהיי' שלום על ישראל שכיון שילא מן הכלל לא יערב לבו עוד להתערב ולהתקוטט עם הלדיק על דרכי תורתו כגז, אך באמת מי שהוא לדיק ומי שהוא רשע הראוי לדחותו לגמרי זכו) צוחן לבות וכליות אלקים לדיק (שהוא יודע המלומות לב וצוחן לבות וכליות יח"ש). [ועיי' מ"ש בדברי תורה מהדורה ד' אות כ"ב]:

ז. (בושע ו, ג) ונדעה נדעך לדעה את ה' כשחר נכח מולאו ויבא כגשם לנו וגר, וק כבי שלח"י (כחי להב), הכה צ"ש"ם העניח (ד' ק' ד' עיי') אמר לה הקצ"ב בתי את שולח דבר שפעמים מתבקש ופעמים אינו מתבקש אבל אני אחי לך דבר המתבקש לעולם, שנאמר אחיב כמל ישראל עיי', ומצואר צספרים כי גשם הוא ענין התעוררת לדחוח כי אין טעם יורד מלמעלה עד שפעמים עלי לקראתו מלמעלה, משאיי' על הוא התעוררת מלעילא מלבד גם כשאנחנו לא נחשודר מלמעלה וי"ל כי צכאן מדויק ששאלה כגסיי ויבא כגש"ם לנו ועיי' מתחיל נדעה נדעך לדעה את ה' היינו

היינו שאנחנו מתחילי' נדעת לרדוף את ה' ועי' שפיר מסיים ויבא כגש"ם לנו היינו בהתעוררותנו לדעת לרדוף את ה' שהוא מצחי' גש"ם (אתערותא דלתתא כנז', וזה המשך הכתובים) מה אעשה לך אפרים מה אעשה לך יהודה וחסדכם כענן צוקר וכעל משכים הולך (היינו שאתם אומרים נדעה נרדפה לדעת את ה' בצחי' התעוררות מלמטה ובאמת אין צמטשיכם וחסדכם ממש ורק כעל משכים הולך היינו שצאם אתן לכם צחי' על אתערותא דלעילא שהנני משכים ליתן לכם ולא אתם תשכימו ותעוררו באמת) ע"כ הלצחי' בצציאים הרגחים באמרי פי ומשפטיך אור ילא (היינו שעי' הנציאים ולדיקים תחפסים צעון הדור ומיתת הלדיקים הוא צחי' מי' שהוא התעוררות מלמטה כידוע מכותה עשרה הרוגי מלכות צחי' מי' ועי' משפטיך אור ילא שצזכותם נשאר' ישראל חיים וקיימים) [ועי' מי' על כתוב זה בשער יששכר במאמר חג הבכורים את מ"ה]:

ח (הושע ה', י) היו שרי יהודה כמסיגי גבול עליהם אשפוך כמים עברתי. יש לרקדק מי' כמי' עברתי, הלא אדרבא במקום שיש חימה ועזרה נאמר בערה כא"ש ולא כמי' שהוא אדרבא התקררות הכעס. ונראה כי דיבר הנביא בדרך לחות מליאת לשונו הקדוש היו יהודה כמסיגי גבול היינו כמו שהתחיל (בהושע א, ז) כשהוכיח את אפרים וישראל נא' ואת בית יהודה ארחם וכמו שמלינו (להלן בהושע י"ב) סצצוני כחש אפרים ובמרמה בית ישראל (אצל) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן וכן נשאר נציאים שהוכיחו עיקר את העאת ישראל אצל בית יהודה היו עובדים מהם ככל עת [וכמי' להלן (הושע ו) גם יהודה שת קליר לך היינו יהודה רק לעפל לחעאת ישראל. ומי' במלודת דוד להלן (הושע ח', ג') ונח ישראל עוב דהיינו כל ישראל אין הכרח כלל כדברי ואדרבא פשוטו משמע שמדבר רק מאפרים ומעל שומרון]. וז"ש היו שרי יהודה כמסיגי גבול (היינו שלמדו יהודה ג"כ במקרה מחעאת ישראל וכיון שהעיקר הוא העאת ישראל והמה בני יהודה עשו כמעשיהם ודרכי שצעי ישראל ע"כ קראום צמליה ולחות "כמסיגי גבול" ישראל לעשות כמעשיהם ואומנות העאתם וצוה השיגו גבולם, וכיון שעכ"פ בני יהודה למדו להרע רק בדרך מקרה ע"כ לא עליהם כל הכעס כ"כ רק) עליהם אשפוך כמי' עברתי (רק כמי' בדרך קרות לצל תצער עליהם חמתי כ"כ יען שדרכי העאתם אינו מתמיד ולא מושרש אללם) כנז' :

ט (תהלים ע"ז, ח') שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימינו כל אמוט לכן שמח לבי וגו' י"ל עפ"י הנודע [במד"ר ע"ה, י"ג] פ' וישלח, ורוח השימו בין עדר ובין עדר כי ביקש יעקב אבינו ע"ה שישימו ריוח בין הברות זלי' בגלותנו שלא יהי' תכופים זלי' ועפ"י פ' קדוש זקיני צעל בני יששכר זיי' [בספרו אגרא דכלה פ' וישלח] המסורה, ורוח השימו בין עדר ובין עדר, רוח לית ורוח אית, רוח והללה יעמוד ליכודים וגו', היינו רומח, ורוח לית (כשלא יהי' רוח בין הברות זלי' כמי' ורוח השימו כנז' מהמדרש)

רוח

רוח חיה רוח והלכה יעמוד ליהודים (אז ידעו שיגיע יום הגאולה ב"ב רוח והלכה יעמוד ליהודים היינו כשיהי' ההצלי משיח תכופין ביותר אז הוא קרוב לגאולה שלימה) עכד"ה, וזכה י"ל שויתי הוי' לנגדי (כאשר הנני רואה פי מדת הוי"ה שהוא רחמים הוא לנגד"י היינו שמראה ח"ו גבורות) חמיד (שהם חמיד ותכופים ז"ל אז אדע שיהי' רוח גדול ב"ב בחסדים גדולים. ח"ש) כי מימינ"י כל אמוט (שנקרא החס"ד דימינ"י ב"ב גי"ל) חבו י"ל שאומרים בחפלה כליל ש"ק ושויתי הוי' לקראתי (היינו ג"כ כשהנני רואה בחי' הוי"ה לקראתי לנגדי כנז, וזכה אדע) שחרחמני עוד בגלותי וגאלני (במברה דימינו) כיה"ר [ועיי' מ"ש דר"ח מהדורא ה' אות ל"ג ומהדורא ו' אות מ"ע]:

י (תהלים כ"ח, ז') ה' עזי ומגיני צו בטח לבי ונעזרתי ויעלז לבי ומשירי אהודנו, י"ל דהנה ענין הבטחון כשהוא באמת אז הוא בעיניו צרור כמאן דמוגחי כבר בכופס"י שהוא בטוח שכבר נוסע במשאלות לבו ח"ש ה' עזי ומגיני צו בטח לבי ונעזרתי (כבר) שכי"ב ה' הבטחון חזק כלבי כמו שנעזרתי כבר ויעלז לבי ומשירי אהודנו, חבו י"ל ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך, היינו ע"י בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך (כאלו הישועה באה כבר) כנ"י.

יא. (תהלים א') אשרי האיש וכו' כי אם בחורתי ה' חפלו ובחורתי ויגבה יומם וילילה והי' כעץ שחול על פלגי מים אשר פרוי יתן בטחו, י"ל עפ"משי"ב באגרת הקודש בסוף ס' הקדוש נועם אלימך עה"כ אם בחקתי חלכו וכו' ונחתי גשמיכם בטחם פירש"י כלילי שצחות היינו שהלדיקים דבקים בדבקות הרוחני האלקית ונמלא שקשה להוריד ח"ע לגשמיות שילטרכו בטח הזיוג ע"כ מצטיחם הכי בחורה אם בחקתי חלכו פירש"י שחבו עמלים בחורה והנה העמל בחורה משכה ומצטל את תאוה הגשמיות וכמ"ש הרמב"ם שידבק בחורה הקדושה שהיא חילה אהבים ויעלת חן שאין יאה"ר שולט אלא בלב פנוי מן החכמה ע"כ מצטיחנו הכתוב ונחתי גשמיכ"ם בטח"ם פירש"י כלילי שצחות (היינו עונת ח"ח העוסק בחורה הוא רק משצח לשצח ומצטיחנו שיתן הגשמיות בטחם כלילי שצחות כשילטרכו לקיים מלות עונה) עכד"ה. וזכה י"ל כי אם בחורתי ה' חפלו ובחורתי ויגבה יומם וילילה (ונמלא חלילה בטל כל גשמיות ע"י יגיעתו והגיונו בחורה יומם וילילה ע"י מצטיחנו הכי) והי' כעץ שחול על פלגי מים (שיתרצה פרוי זשי"ק, ע"י) אשר פרוי יתן בטחו (ע"י מלות עונה כלילי שצחות וכשדח"ל בכחוצות דף ס"ב ובצ"ק דף פ"ב אשר פרוי יתן בטחו זה המשמש מטחו מע"ש לע"ש) והוא המכוין לח"ח העוסק בחורה יומם וילילה כנ"י. וזכה י"ל בש"ם יומא (דף ע"א.) חליכם אישים אקרא א"ר ברכיח אלו ת"ח שדומין לנשים ועושין גבורה כאנשים עכ"ל היינו שדומין לנשים (מחמת חולשתן מפני שהחורה מתשח כח) ועושין גבורה כאנשים (היינו גבורי"ח אנש"ים בטח האורך) כנ"י:

צחכלים

יב. (בחלים כ"ז, ח') אמר דה"ע"כ לך אמר לבי צקשי פני אח פניך ה' צקש, י"ל הכונה ע"ד שכתבו בשם אח"ק רבי ר' זישא ז"ע מאניפוליא שהגיד עמשארז"ל [צ"ק פז:] שקילל ירמי אנשי עמחות שנשעב שטושין לרקב הכשילם צבני אדם שאין מהוגנים, היינו שהי כונח הנביא לעובדתם עוצא גנח כגורי כשראה ירמי הנביא שאין להם זכות ואינם מהוגנים ע"כ חדמנו לפניהם ג"כ עגיים שאינם מהוגנים ואעפ"כ יתנו להם לרקב ועי"ז ירחמו עליהם מן השמים הגם שהמה אינם מהוגנים כי צמדה שאדם מודד מודדין לו ויתנו להם חסד ג"כ הגם שאינם ראויים עכ"ד"ה. [ועיי' מ"ש צדצ"ת מה"ק אות ק"ה]. והנה כשצאים להמלך צ"ד לנקש את פניו הוא רק צחורת חסד (גנאד"ע) כי מלך צמשפט יעמיד ארץ, שופטים ושוערים יעמיד לרון על כל המשפטים וחוקים ומי שלא זכה ויאלץ חייב צעונש מאסר וכיואלץ הוא צח לפני המלך צעמנו לנקש חסד חנם. וחו שהחכם דה"ע"כ כאשר רצה להחפיל לפני ארון כל יח"ש וחסד צנפשו מפני רוב ענותותו כי אין צידו מעש להצדק ולא שום זכות להושע על ידו ושהוא מלא חטאים כמצואר כ"פ צפסוקי חבלים ע"כ אמר צלבו עלה וליזה לצח לפניו אנשים המצקשים חסד מאח המלך (כמו שהוא הדרך) והוא העב אליהם חסד אפי שאינם מהוגנים ואינם זכאים כפי המשפט. ח"ש לך אמר לבי (כ"ל שאמר עלה צלצבו) צקשו פני (ש"ה המלך דוד לאנשי מדינתו "צקשו פני" צקשת חסד כח ועי"ז) את פניך ה' צקש (בכה זכ החסד שטושכ לבני"א המצקשים פניו אפי שאינם ראויים מן הדין את פניך ה' צקש ג"כ חסד חנם מדה כנגד מדה) ואל תסחר פניך ממנו (רק צחור פני מלך חיים חמלא משאלותי לעובד צ"כ):

יג. (חבלים כ"ג) תחזור לדוד ה' רעי לא אחסר צנאות דשא ירציני על מי מנוחות יבכלני נפשי ישוב צ ינחני צמעגלי לך נמען שמו, י"ל עפידחז"ל צצבות על שלשה דברים העולם עומד, על דר"ן ועל האמית ועל השלמים, והנה "דין" אמת "שלום" ר"ת דש"א דכל אלו השלשה לריכין לחבר מאוד להצבון ולשקול צפלים עד כמה יתנה צמדה זו צלי נעות מהשיטה ללד שאינו ראוי כמו אמית שארז"ל שמוחר לשנות מפני השלמים וצריכין להגציל עד כמה מחר לשנות מהאמית מפני השלמים ועד היכן הוא גבול השלמים פן יתעב הי"ב"ר לילך צדרכי כח ומרמה ולומר ש"ז מפני השלום וצממת אף שלום אמר ה' לרשעים צפרט למחרסו כדח ח"ו. וכן ככל עניני האמת שלא להונות ולהטעות את עצמו ודרך כל אים ישר צעיניו ויאמר כי צממת וצממים הוא הולך אס כי מלא שקרים. וכן צעיני דין ה"ו כהררים החלויים צשערה שלא להטות משפט וכמ"ש ה"ב"י (צחרי"מ סי' א') דמשארז"ל כל הון דין אמית לאמתיו וכו' היינו שהמשפט יהי אמת ומטוב להדין הזה שלא יהי דין מרומה וכו' עיי"ש, וכן השלמים מה מאוד לריכין לחבר עד כמה יתנה צדרכי שלום ומחי יהיו צכלל צמתקוממך אחקוטע וכיואלץ חכו שאנו מצקשים מהש"י צנאות דשא ר"ת

(ר"ת "דין" אמת "שלוש כנז") ירבילני על מי מנוחות יוכלני (להיות מנוחה בשיקול דעתנו ודרכי נפשנו. וז"ש) נפשי ישובצ ינחני במעגלי לך למצן שבו (ינחני בענה טובה במעגלי לך אך להחנה באלו השלשה דברים הנז' שעליהם העולם קיים). [ועיי' מ"ש בדברי תורה מהדורה ג' אות פ"ז]:

יד. (תהלים מ, ט) לעשות רעוןך אלקי חפנתי ותורתך בחוך מעי. י"ל כי הנכ בלימוד תורה מלינו לעולם ילמד אדם שלא לשמה שמחוך שלא לשמה בא לשמה כדי שרביבין ללמוד גם בכיותו עומד בבחי' שלא לשמה. אכן האכילה כבר ביארו תלמידי רבינו בצעש"ע הקדוש ז"ע שהאכילה לש"ש באמת הוא בעבודה היותר גדולה לפני ית"ש דברי בחורה שייך גם שלא לשמה לעולם ילמד אדם וכו' משא"כ באכילה לא יתכן רק לש"ש כי אם אינו לש"ש ביחודים הראויים ועכ"פ כנונה הראוי כדי לחזק כחו לעבודת הבורא (וכמבואר בעוש"ע סי' רל"א) אז הוא עבירה בידו. וז"ש לעשות רעוןך אלקי חפני (הוא עיקר הכסיון אם מכין נעשות רעון הבורא ית"ש) ותורתך בחוך מעי (בהאכילה שאוכל לחוך מעי אם כונתו לש"ש לעשות רעון אלקי אז ותורתך הוא בחי' תורה לשמה בחוך מעי) כח':

טו. (תהלים נב, ח) אני אל אלקים אקרא והו"י יושיעני, נראה בכונה צמה שנקט אל אלקיים אקרא ובהישועה נקט הו"י, אולם יובן עפ"ימ"ש ששם לדיקים עמשאר"ל קשים מזונותיו של אדם בקיים כי בקיים על זה שיקרע הים לפניכם לא עלה על דעתם כלל להחפול ולקוח כי נס כזה לא היה עוד מעולם ולעקו רק להגלל באיח אופן אחר לצרחה מן האד או שלא יכלו המצריים להרע להם וכיוצא חשבו הם בדרך הטבע אז קודם קיים, כן במזונותיו של אדם כשאר"ל אין אדם יודע צמה משחכר והוא מחפול שיושיעו שירויח במסחר הזה ולבסוף יושיעו רק ממקום אחר שלא עלה על דעתו כמו בקריעת ים סוף עכ"ל. וכן בכל הכפרכות שיטערו. רבות מחשבות בלב איש אשר מחפול על ככה שיושיעו ממקום הזה ובאופן הזה. ולבסוף יושיעו כשיי שלא כדרך הטבע שחושב האדם רק ממקום אחר ח"ש אני אל אלקיים אקרא (שהאדם קורא להשיי ומבקשו שיושיעו בבחי' אלקיים בני' העצ"ע כנודע. ובאמת) והו"י (בבחי' המהוב כל היותו כרצונו ית"ש למעלה מן הטבע) יושיענו, כח':

טז. (תהלים נח, יא) ישמח לדיק כי חזק נקם פעמיו ירחן בדם הרשע, ויאמר אדם אך פרי ללדיק אך יש אלקים שופטים בארץ, יש לדיק אך ירחן ישמח לדיק כי חזק נקם פעמיו ירחן בדם הרשע הלא כחיי (משלי כד, ח) בנפול אויבך אל תשמת. והגם כי יש לומר ששמה רק מקידוש השם שנעשה כמו שסיים הכי ויאמר אדם וכו' אך יש אלקים שופטים בארץ. אמנם קשה דהא אמרו דרק מי שהגם נעשה בזכותו בעלמו זוכה ורואה במעלה שונאיו ועל כן נא' בלעט שלא ניאל בזכותו כלל (רק בזכות

אזכרה) אל תצט אחריו ותצט אשמו מאחריו ותכי נליצ מלח ואיך ישמח לדיק ואיך יתגאה האדם גם השלם לומר לדיק אני ולי נאה ויאה לראות במפלה שונאי. אך אר"ל (בצרכות דף י:) כל החולה בזכות עלמו חולין לו בזכות אחרים וכל החולה בזכות אחרים חולין לו בזכות עלמו נמלא שהחולה בזכות אבותיו שמפלה שונאיו הוא רק בזכות אבותיו הטובים והוא ית"ש מלך גבור לריב ריבם לאבות ובנים אז חולין לו בזכות עלמו חוכה ורואה במפלה שונאיו ח"ש ישמח לדיק כי חזה נקם פעמיו ירחן בדם הרשע (וקשה כ"ל איך רואה ושמה ומחין הכי) ויאמר אדם (אדם נקרא הדיק) כנודע, יאמר בלבו אך פרי ללדיק (זהו מפני שאני פרי לדיק אבותי הקדושים ואז חולין לו בזכות עלמו חוכה ורואה במפלה שונאיו ויוכל להיות ישמח לדיק כי חזה נקם וגר כנז כדי שידעו הכל) אך יש אלקים שופטים בארץ (והוא כבוד שמים ע"י שיתקדש שמו ית') כנז: טוב. (תהלים ל"ט) כי גר חנכי עמך, חושב ככל אבותי, היינו שמתחיל נפש הישראלי לפני הש"י, גר חנכי עמך (כן אמר בצחי כשאני לעלמי הנני רק גר חנכי עמך המתגורר רק לפרקים ונדבק בהש"י, עכ"י הנני) חושב (בצחי חושב בקדושה) ככל אבותי (בצחי הקדושה המוחזקת ומאורשת לי מאבותי והיינו חשוקת הלב מהקדושה הפנימיות המושרשת מאבותינו ועיי' צ"ל ליקוטי אמרים להתניא ז"ע) זהו הגיד דכע"ה מרוב ענותנותו:

זי. (תהלים מ"ט) למה אירא בימי רע, ועון עקבי יסבני, י"ל דקאי ימי הרע סוף יומיא של הגלות הארוך האחרון והמר הלו צפרע באחרית הימים בהסתר פנים ר"ל והצלי משיח גברו עד מאוד והגאולה הוא תלוי בצחי מקבץ נדחי עמו ישראל לקבץ הנדחים ולתקן צחי יסוד לדיק ח"ש למה אירא בימי רע (ע"י) ועון עקבי (ע"י) נקרא פגם הבריח כנודע והוא עקב"י, שהנסיון בעוקצת"א דמשיחא ביותר צוח) יסבני (עון בעקב"י"ם שהם נר"ה וצנייהם היסוד כנודע ע"י אירא), ה' יעזרו לתקן צ"כ לזכות לגאולה שלימה בקרוב:

יט. (תהלים ע"א, ט) אל תשליכני לעת זקנה וגר שמעתי צהם אדומי"ר הקדוש משינאווע ז"ע שהגיד פ"א בהשעוררות בצליחות זכור ברית. כי יש לדקדק מ"ש "לעת זקנה" אך הכונה ע"ד הכי ואזכרה אן צא בימים שצא עם הימים זהו זקן שקנה חכמה ושלמות הראוי בימיו אבל מי שצילב זמנו וימיו והגיע לשנות זקנה זה אינו זקנה הראוי רק ע"ה זקניה דהיינו שהע"ה בזמן ימי חייתו כבר הגיע לאקניה היינו ששים שנה או שבעים ויותר אבל לא השלים צהם כראוי כנז וע"י מתפלל אל השליכני לע"ה זקניה זהו צודאי השלכה וירידה גדולה ולריבך לחשוב בנפשנו לבחזרון ולתקן כראוי ה' יעזרו צ"כ:

כ. (תהלים ל"ו) ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי פירשו במפרשים דליתריי היינו רוממנו והגבחהנו אולם י"ל רומח ענן דליתריי

לניתניי שהוא לר"ת ושפלות היונו עפמשאחז"ל בירושלמי סוכה גבי הלל שאמר השפלותי הגבתי וגם אחז"ל על כל גל וגל נעניתו לו ראשי ע"כ שפיר יוצן רמוז בלשון ליתני (כשמשפיל א"ע בנח"י דלות ומרכז ראשו) ולא שמחת אויבי לי (בזה יצבר על כל שונאיו ויפלו לפניו):

כא (בחמניא אפ"י) גם ישבו שרים צי נדצרו עבדך ישיח בחקיקך. י"ל כאשר אנו רואין בעובד"ר ההסתר פנים ושפלות כבוד החורה וכשיש נה"י מוח הגון לקבל חכמות והוא עוסק ומעמיק בחורה אז יחמכו עליו הכופרים בחורה והשרים המכירים את גדולת כח חכמתו למה אינו עוסק בחכמות חינוניות ולמודים שלהם כי אז יהי לו כל הערכותו בהרחבה וכבוד המדומה ויהי עושה חיל בעוצות העובד"ז משא"כ ת"ח העוסק בחורה כשאין דורש וחין מצדק לעוצתו בעובד"ר ח"ש גם ישבו שרים צי נדצרו (הם מדברים זה עם זה ותמהים עליו, לאמר) עבדך ישיח בחקיקך (שהני מייגע א"ע במוחי וכחי ועוסק בתורתך ודייק בחקיקך שזה בלי טעם רק לרצון הש"י, ואשר איננו עוסק במוחי בחכמתם כג"ל) חכה הגיד דכע"ה שהיו השרים מדברים ממנו שידעו כחו הנפלא בעכס"סי מלחמה שהכה דוד ברצותו וכי ע"כ תמהין ושיילין ל"י מדוע הוא מעוסקי תורה ולא בעכס"סי מלחמתם ופוליעיק המדיני שלהם באשר ראו גדול כשרונותיו ובאמת הם' הקדוש תהלים מיוסד לכל הדורות ולכל א' ואשר הגיד ברוה"ק נפש דוד מלכנו לכל ישראל ובפרט בזמנינו, אשר בעינינו ראינו, באיש המוכשר לקבל חכמות אשר יסיתוהו ח"ו להפילו לנחת בעטנותם כג"ל והוא מסי"ג כאשר ישיח בחקי ה' ותורתו. ה' יחזקנו ויחינו ויאר עינינו במהרה דידן' עד ביאג"ל צ"ב:

כב. צדקך עדותיך ששחי כעל כל הון, יש לדקדק מ"ש כעל כל הון ככ"ף הדמיון הלא עדות ה' ומלותיו קיי"ל דשכר מלוא בנאי עלמא ליכא וכי העקרים העטם משום שכל העובד"ז לא יספיק שכר אפ"י מלוא א' ואיך כי כעל כל הון (בעובד"ז) אולם י"ל עפומש"כ בספרים כי על מכשירי והקדמת חריות המלוא יש שכר מלוא גם בעובד"ז והנה הכולך למלוא אפ"י הולך ואינו עושה ג"כ שכר הליכה בידו וחו שכר עובד"ז כי אינו כמלוא בעלם רק מכשירי ח"ש צדקך עדותיך (היינו הליכתי צדק למלוא) ששחי כעל כל הון (וחה ככ"ף הדמיון לשכר עוצות הון העובד"ז לאשר הוא רק מדרך הליכתי להמלוא) כח', [ועיי' בזה בדברינו להלן אות כ"ע]:

כג. טפש כחלב לבס אני תורתך שעשעתי היונו כי באמת החטונג שיש להח"ה העוסק בעומקי החורה ובחכמתה. זה לא יאוייר ולא יחואר בחרע לאיש הכמוני המגושם ובפרט לרשעי ארץ העוסקים בהבליהם עוד יתחקו עליו על המבזים ימיהם בחורה ובאכזבה ישנו חמיד ח"ש טפש כחלב לבס (ע"כ לא ישיגו ולא יצינו אף יחמכו עלי אידך) תורתך שעשעתי (שזכו כל שעשעי) כח':

כד. גר אנכי בארץ אל תסתור ממני מלוחדי, י"ל עפ"י המדרש מוצח בתום כחוצות (ק"ד). עד שחדם מחפלו שיכנס תורה לחוך גופו, יחפלו שלא יכנסו מעדנים לחוך גופו, ח"ש דהע"ה ג"ר אנכי בארץ (שהנני רק כג"ר ועובר ארע"י בעניני ארליות שהם עפל אללי כל מעדני ארץ, ע"כ) אל תסתור ממני מלוחדי (שאזכה שיכנסו ד"ת לתוכי ואל תסתירם ממני). שז ראייתי בכתבי קודש אלאזמור"ר ז"ע מפכה"ק (שם שלמה) שכי כעין זה וכיונתי לדעתו הגדולה.

כה. (תהלים ג') לבי הישועה (כביכול יח"ש לו הישועה) על עמך ברכהך סלה (כשהוא משפיע תמיד על עמו בניי ברכותיו הוא מתענג צה כביכול כי מדרך הטוב להטיב וצפרט לבניו והוא לו יח"ש הישועה צה).

שז ראייתי בן מפורש בזה"ק פי אמור (דף ל' ע"ב) עיי"ש :

כו. (תהלים ק"ו) זכרני ה' ברנן עמך פקדני בישועתך, י"ל דכשמחפלו האדם בעד עלמו בלבד יוכל ח"ו לעורר קערוג כי אין אדם לדיק בארץ וגו', אמנם אם כולל עלמו בתוך תפלת רבים בודאי תפלתו נשמעת וכשמחפלים רבים על אדם אי ללורך ישועתו אז יש להאדם ג"כ עטנה בתפלתו הגם שאינו כדאי במעשי להושע עכ"פ יעשו למען רנן רבים שבשיראל הרואים בישועתי ח"ש זכרני ה' ברנן עמך (הגם שאינו ראי אך למען רנן עמך כנ"ז) פקדני בישועתך :

כז. (תהלים קמ"ז) הרופא לשבורי לב ומחצב לעצבותם, מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא, גדול אדוננו ורצ כה לתבונתו אין מספר, מעודד ענוים ה' משפיל רשעים עדי ארץ, י"ל המשך סמיכות הכתובים זל"ז, כי לכאורה מי שיש לו לב נשבר מחסרון פרנסה או בניס וכיוצא ר"ל הרי יש לתלות ברוע מלו שנוגד בכוכב ומל כזה וכדמלינו בדרז"ל [בתענית כה.]. ברי"א בן פדת דא"ל קוב"ה דבעי למיחבר עלמא אולי יבראבו בשעתא דמונא אמנס כאשר החפץ להלדיק יח"ש ברלנו רואה וחפץ לרחמנו אז מהפך כוכב מלו לעובה וכדמלינו בשבת (דף קנ"ו). דא"ל הקב"ה לאברהם מה דעתך דקאי לזק במערב וכו' ומעתה יהפך מלות הכוכבים ויוליד בן כי הוא יח"ש לכל הכוכבים בשמות יקרא לפי שליחותם וענינם (וכדמלינו גם במלאכים שנקראו לפי שליחותם) וכשהפך שמו לעובה לפי הענין אז ממילא יתהפך המל והכוכב לעובה ברי"א שחפץ רלנו יח"ש להטיב לו. ח"ש הרופא לשבורי לב ומחצב לעצבותם (כשחפץ לרפא לשבורי לב כנ"ז ולהושיעם מלרע רוע מלם וקשי יומם, ה' ילילנו, והוא יח"ש) מונה מספר לכוכבים לכולם בשמות יקרא (ע"כ הם ברשותו ורלנו לשנותם בשמם ושליחותם ופעולתם וע"כ ישנם ויחליפם וממילא אותו האדם נרפא מלרעו וחו עושה יח"ש אשר הוא) גדול אדוננו ורצ כה לתבונתו אין מספר (ברוב תבונתו אשר אין מספר הוא מונה וחושב מחשבות ומשנה הכוכבים ברלנו למען יושיע למי שירצה כנ"ז ועי"ז נלמח) מעודד ענוים ה' משפיל רשעים עדי ארץ (היינו שמגביה שפלים ומשפיל גאים

גאים ע"י שידוד מערכות הכוכבים לעוצה כרלנוו ית"ש). והיינו כמ"ש
 בשם הגב"ק משפיעויוקע זל"ל ממארח"ל [בפסחים נ.]. דינאי מלכא ומלכתא
 וכי אי גדיא יאכ יסק לתמידא היינו שאין העיקר גורם הגד"א שהוא
 המ"ל (כמ"ש [ישעיה ס"ה, י"ח] העורכים לג"ד שולחן) דא"כ יסק
 לתמיד"א יומשך תמיד"ן כן שמי שהוא עשיר יהי תמיד עשיר וכן שולד
 במל כזו וכן להיפך מי שהוא עני יהי תמיד עני ועיננו רואות כי מאשפות
 ירים אביון, ומשפיל גאים בעשרם אלא ודאי שהעיקר הוא הנהגת המסבב
 ומנהיג הגלגלים והמחלות ית"ש כרלנוו בכל עת כנז' :

כח. וזכה יתפרש ג"כ (בתהלים ל"ח) בידך עתותי היללני מיד אויבי
 ומרודפי, כי הנה יש י"ד עתים לעוצה, ולהיפך י"ד עתים, וכשנגזר
 ח"ו על האדם שיהי לו רדיפות בזמנים יודעים ואינם לו עת שלום עכ"ז
 בידו ית"ש לשנות הזמן במלנו לעוצה ועי"ז יגלל מהרדיפות ויחיי חיי נחת
 ושמחה ויגבר על אויביו ככ"ג, וז"ש בידך עתותי (היינו לשנות משערי
 הזמנים והכוכבים ומחלות ששולטים בהם וגם בידך רמז י"ד עתים לעוצה
 והי"ד להיפך ח"ו) היללני מיד אויבי ומרודפי (כיון שבידך ית"ש לשנות
 ולסבב מיד לעוצה) כנז'. [ועיי מ"ש דבצ"ח מהדורא ב' אות מ"ה]:
 כט. (תהלים קכ"ז) שוף לכם משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם
 העלבים וגו' י"ל עפ"מש"כ בספרים כי משארח"ל [קידושין לג]:

שכר מלוב זהאי עלמא ליכא, אך על זרחי"ח להמלוב עי"ז מגיע גם צעור"ז
 שכרו (עיי דבצרינו צוה צאות כ"ב), והנה כשיש לפנינו עניני רשות עור"ז
 ועניני מלוב והוא מקדיש המלוב ומאחר דבר הרשות אז נמלא מגיע לו שכר
 עור"ז צעד זרחו צמלוב משא"כ כשמקדים עניני עור"ז הגם שיפשה
 אחי"כ המלוב כיון שלא הקדים וחדר להמלוב הנה שכר מלוב זהאי
 עלמא ליכא ומה שאוכלי צעור"ז הוא רק נהמי"א דכסופי"י כנודע ח"ש
 שוף לכם משכימי קר"ם (כשמשכימין ומקדימין את היקר"ם שדח"ל ופירשי"י
 שזכו ממון) ומאחרי שצ"ח (שמאחרים הפניני תור"ה ומלות וכנודע
 צ"י קריי"ם בשם הקדוש מהר"ש מאסטרפאליוו הי"ד וזיי"ע ע"ד המדרש
 פליאה אין מניחין תפילין אלא בשבת כי ע"ה אסור להניח תפילין וכמבואר
 בשמושא רבא מי שלומד בתוך "בראשית" שמואל "תהלים" ר"ח שצ"ח נקרא
 לומד תורה ואינו ע"ה זכור שצ"ח שקורא להתורה והמלוב) אוכלי לחם
 העלבים (עיי"ז שמאחרים ענין התורה והמלוב ומקדימין ענין הממון נמלא
 אוכלי לח"ם העלבי"ם נהמי"א דכסופ"א צעור"ז ח"ו) כנז', כי ירחנו
 במלותיו ובכע"ם יאר פניו אלינו, בקרוב בימינו :

ל. (תהלים קמ"ג) ובחסדך תלמית אויבי והאבדה כל לוררי נפשי וגו',
 לכאורה יפלא כי מה ענין שכי ובחסדך תלמית אויבי אדרבה לנמיתה
 אויבים הול"ל ובצורתך תלמית אויבי. אולם י"ל עפ"י המבואר בזוה"ק
 באדיר (דף קל"ז ע"א) וכד אסתחאן בחורא משתכחין כלבו לאשחא
 לכל מארי קשוע לאופצא עלמא בגיניהון וכל אשגחתיא דהוא חורא הוי

נעצ ענ ישראל ואלשגה בסומרה למאן דעלקין לכו ה"ד (שמות ג') רחב
ראיתי רחב נאועצא לון, ראיתי ננקמא לון מדעקין לון וכו' עכנ"ה עיי"ש
צפי יין הרקה שכאשר הוא הסתכנות עינא צעינא אז הוא צחי' הסד
לישראל וצחי' נגוף לאוכניהון היינו נגוף ורפוח נגוף לשונאיהן ורפוח
נישראל עם קרובו והיינו צע"כ הכונה שמאוחו חויר"א שהוא הסד צח
ע"כ מפנה בשונאיהן וכן שס צאד"ר (דף קמ"ב ע"ב) הצל חקרי זרוע
וכו' ועצוד דינא צרמי ה"ד ימינך וכו' ימינך ה' חרען אויב ועיי"ש
צפי הכז' ע"כ צזה שפיר יוצן מ"ש דהע"ה וצחסד"ך תנמית אויבי והאצדת
כל גוררי נפשי, צחסד"ך (דייקא) כאשר הוא הסתכלות (חססתחה) עיני
דז"א צעיני דה"א נעשה כל צחי' חוירא (הסד) וממנו צח ג"כ ננקמא
מאויבינו כנז, כן יעזרנו הש"י צ"ב. [ועיי' מ"ש צד"ת מהדורא ג' אות נ"ד]:
לא (צתמניה הפי) זדים הלינוני עד מאוד, מתורתך לא נעיתי, זכרתי
משפטיך מעולם ה' ואתנהם, זלעפה אחזתני מרשעים עוצי תורתך,
זמירות היו לי חקך צבית מגורי, י"ל המשך הכחוציה אלו כי הנה שקמיה
על התי"ח ועוצד ה' מנגדים לו זדים המתלוללים עליו אם לא יוכנו נהרע
לו צנפשו וגופו ומאודו רק המה מתלוללים מחוץ בדרך המפעעין צישין
הנה זכו צנקל נקבל צאהצה שלא יחנש דעתו ולא יחזייש מפני מנעיו
צחון ויוכל נהשוב צלצו כמה נסיונות סצלו אצותינו הקדושים שלפנינו
מהמלירים אותם ומצעלים אותם מתורת ה' ציסורים ורדיפות נוראות עד
חין שיעור ואיך אהפעל או אצצייש צצביל הלץ המפעטע הלו צחון ולא
יוכל להרע ני צעכ"י והנא יתנהם צזה צזכרו כי זהו אפס קלהו כעיפה
מן הים מאשר סצלו אצותינו כנז, אמנס אם ח"ו קמיה עליו עדת מרעים
צרדיפות ומסירות ומחריצי קרתא ר"ל ויש לחוש שלא יחוש שלא יפול
ממדרגתו ח"ו מפני צלצוג הדעת שטושין וציעול חורה מהמת שמוכרחים
לעמוד נגדם להכלל מהם והעיקר שיתחזקו צשמחה צחורת ד' כדי שלא
יצואו לעצבון ונפילת המוחין חלילה ח"ש זדים הלינוני עד מאוד (גם
כשמחלוללים מאוד כנז, עכ"ז) מתורתך לא נעיתי (אינוי שס לצ נטות
ולצעל מתורת ה' צצביל פטוטס כנז, כי) זכרתי משפטיך מעולם ה'
(מהשפטים ויסורים שסצלו אצותינו מעולם משונאיהם ורודפיהם) ואתנהם
(צזה עכ"פ אשר לא יוכנו להרע לי כנז, אולם) זלעפה אחזתני מרשעים
עוצי תורתך (לפעמים זלעפה אחזתנו מרוב המסירות ורדיפות שטושים
לי הרשעים ח"ו ואז לריכין להתחזק צשמחה כנז' ע"כ) זמירות היו לי חקך
צבית מגורי (ע"ד שאח"ל [מגילה לצ.]) כל הקורא צלא נעימה, ושונה
צלא זמרה עליו הכתוב אומר (יחזקאל כ') וגם אני נתתי להם חוקים לא
עוצים וגו'. ואף שאח"ל [סוטה לה.]) על דוד המעי"ה [שנענש] שקראן
זמירות היינו צצביל שקראן זמירות, וצאמת כן הוא שהוא חיות האדם
ושונג הנפש צשמחה ואריכי לקרות צזמרה ונעימה כדי לעורר הנפש צפרע
צעת שריכין שמחה כנז' שלא יפול ממדרגתו חלילה וכשדהמע"ה לונא
חורתך

חורתך שטשועי אז אצדתי צעניי היינו רק רדיפות שונאיו) וכשיתחזק בשמחה תורה ה' עיין ישוק ויאכוב צנצבו לימוד התורה וכשחז"ל גיטין [דף ז.] השכם והערצ עליהן לביהמ"ד וכן (שונאיו) כלן מאיליהן, ויפלו ויאצדו צ"ב :

לב. (הכלים ק"ח) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, לכאורה קשה דברי אמר דהע"ה להלן (קפיטל קל"ט) הלא משנא"ך ה' - אשנא ובמחוקוממין אהקוטע, וכיון שלא ה' רוצה נראותם לנגד עיניו איך ה' יכול להקוטע עמהם, וי"ל בדרך לחות, ובאמת הוא מורגש כן, כי אם אלו שונאי ה' הכופרים הנגלים היה יכול להקוטע ולהחובת עמהם ועליהם נאמר משנא"ך ה' אשנא ובמחוקוממין אהקוטע, משא"כ עם אלו הצועים שמראים א"ע כפרושים וחסידים או מנהיגים, וכשחז"ל צוטע, ובהם לפון דעותיהם הנכזות וחורצים להחריב ח"ו צכנ עבר ופינה כי הם מלד הם"א ר"ל ובהם לא יוכל להקוטע כי הלא צשפחי חלקות וכזביהם יודו לו ויאמרו כדבריו שא"ל להקוטע עמהם, ובאמת לא יתקנו כלום ואדרבא יארצו לדמו עוד ככל אשר יזמו, כמ"ש דהע"ה ואחה אנוש כערכי אלופי ומיודעי וגו', ואלו הצועים הנסתרים הם מסוכנים יותר מהנגלים כנז' וגם אין כדאי להחובת עמהם כי לא יועיל כלום ע"כ עוב יותר שלא יצאו לל נגד עיניו ועל אלו אמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני :

לג. (הכלים ק"ב) אחה תקום תרחם ליון כי עת לחננה כי צא מועד, כי רלו עבדיך אה אצניי וחה עפרה יחוננו, וייראו גויים אה שם ה' וכל מנכי הארץ אה כבודך, י"ל המשך הכתובים וגם יש לדקדק מ"ש אחה תקום תרחם ליון כי עת לחננה כי צא מועד כי איך יאמר צו"ד כי צא מועד הלא כתיב יום נקם בלבי שאפי למלאכה"ש לא גליתי מועד יום גאולה ליון (כדאמרי צסנהדרין דף ל"ט ע"א) ואיך ייסודו זחה צהכלים שיאמרו כ"א צתפלתו "כי צא מועד" (כמו שתוצע חוצ מחצירו אשר הביע זמנו מהלוח נפרוע) והלא מועד הזה נעלם מאתנו אימתי הוא וכנז' ואיך נאמר שכבר צא מועד, אולם י"ל עפדח"ל והוא עוד בדברי הנביאים צפרע צס' דניאל מה שיביי צימי חצלי משיח קרוב לציאתו וכאשר אנו רואים הצבלים והלרות האלו יחצנו שקרוב יום צואו וכן חצנו כמה גדולים וקדושים צדורות שלפנינו צמשך הזמן הגלות הארוך והמר הלו צראותם הלרות וחצילי מרדין וצבלולים לכ"י וחצנו כי הן המה הצבלי משיח לפני צואו כבר ובאמת עוד לא צא המוע"ד הזה וברי עינינו רואין צפרע צסוף וימיה אלו כי יתצברו הלרות ל"ע מיוס ליוס וכדחז"ל [סוטע מט.] שמיס שחרצ ציהמ"ק ובר', אמר רבא צכל יום ויום מרובע קללתו משל חצירו, ויראו כי עחה המה חצלי משיח ביתר שאת כי על כן נצקש צכל פעס צתפלות שייסוד לנו דוד משיח נדקנו צזה מאת המלך הרתמן ית"ש שיאמר די ללרותינו היינו שהוא צמשקל אל דעות ית"ש יקיים ויאמר שעל אלו חצלי משיח

משיח ה"י כונתו וה"ל נחמורות מאלו יותר ולא להמשיך יותר הזמן, ח"ש
 חתה תקוב תרהס ניון (נצקש צדרך חחוניס תרח"ס ליון) כי עת לחננה
 (שיאמר יח"ש שכבר הגיע העת לחננה) כי צה מועד (כשהוא יח"ש יאמר
 "כי צה מועד" הגאולה צ"כ כי צו תלוי) כנז, ח"ש כי רלו עבדיך את אצני
 ואת עפרה יחוניו (היינו שבדרך צקשחינו עוד נמליך עוב צזה כי חולי
 עכוב הגאולה הוא מפני שלא יצקשו ישראל כ"כ בלצס את הגאולה ואינס
 רוליס צה להיות מחכה לציאתו בכל יום צאמת כמורה עלינו וכמו כח רודפי
 שנמוני"ס הפריעדיסטע"ן שאומרים רק להחפלה על שלום העמים הגס
 שהגאולה תחאחר ע"י וכו' וכמ"ס הרמב"ם צסוף ה"ל מלכים שמי שאינו
 מחכה לציאתו היינו חף שמאמין בציאתו כמ"ס בלשגו צפירוש כל שאינו
 מאמין בציאת המשיח או שאינו מחכה לציאתו היינו "אוי" לחלק גס אס
 הוא מאמין אנה שאינו מחכה לציאתו (ח"צ ופשוט בלשגו) לא צדברי
 הנציאים הוא כופר אלה ה"ז כופר צתורת משה עי"ש וכשארח"ל ופירש"י
 [צבושע ג'] א"ר שמעון בן מנסיח אין מרחין סימן עוב לישראל עד
 שיחזרו ויצקשו שלשתן וכו' וצקשו את ה' אלהיהם זו מלכות שמים, ואת דוד
 מלכם כמשמעו, ופחדו אל ה' ואל עובו זה ציהמ"ק, ע"כ נמליך צקשחינו
 כי חולי הוא העיכוב ממחמת שאין מצקשים ורוליס כנ"ל ח"ש כי רלו עבדיך
 את אצני ואת עפרה יחוניו כי צאמת יש הרצה אלפים ורצבות מישראל
 שרוליס צהגאולה שלימה כנז ע"כ מהרחוי צזה שחושיענו צציאת בן דוד
 ואס חולי גס אין זה מספיק שאין ח"ו הרלון להגאולה מכ"י בלצ שלס
 צמס"י כרחוי ע"כ נצקש למען כבוד שמך הגדול יתי הגס שאין אנו
 כדאין למה יאמרו הגויים וגו', ח"ש) וייראו גויים את שס ה' וכל מלכי
 הארץ את כבודך (צצביל זה עכ"פ כדאי לגאלנו צ"כ שיאמר יח"ש למעני
 למעני אעשה צצביל כבודו) כנז .

לד. (הושע ז') אפרים צעמים הוא יתבולל, אפרים היה עוגה בלי הפוכה,
 פ"י צמלודות, עוגה בלי הפוכה, כחררה הנאפת על הגחלים כשאינס
 מהפכים אותה מעבר אל עבר שאז היא נשרפת מקלחה ואינה אפוייה
 מקלחה וכו' עכ"ד, וצזה י"ל הכונה אפרים צעמים הוא יתבולל (מתבולל
 ומחערצ צעמים בלשונם ומעשיהם עכ"ז הלצ הישראלי צעלמותו יש מהס
 הרצה כל זמן שלא ילאו מן הכלל אשר בלצס דופק לפעמים ומחחרע על
 מעשיו הרעים ואעפ"י שחטא ישראל הוא בנלן הנשאר הצוער עוד קלח
 נפעמים [ולעת"ל יתרצה זה וצאו האוצדים מארץ אשור והגדחים וכו' מי
 שראוי להתברר מאלה לחיי עולם] ח"ש) אפרים ה"י עוגה בלי הפוכה (שיש
 צהנשרפ"ת מקלחה ואפוייה מקלחה כנז פ"י הפשוט, והיינו שכן הוא גס
 בן המחבוללים צעמים יש צהס עוד שמקלחו נשרף צתאות ורשת הילצה"ר
 ככפירה ר"ל ומקלחם לנס יחמה עוד צחלק נפשם כנז כחלק העוגה שאינה
 נאפות מענת הילצה"ר ולא שלע צה אש צבדון עוד. והוא חלק הסותר
 לחלק השני) כנז :

לה. (בש"ש ג, ה) אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, הנה נודע דעת המחקרים בספריהם כי חלקו כל דבר נחמשה בחינות שכל, פועל, תכלית, חומר, זורה, ועיי הגדה ש"פ עפ"י מגדנות מ"ש בזה, וי"ל בזה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה (כי כשצא להאדם בלבו אהבת ה' ולעשות רצונו אז יראה שיפשה מזה השכ"ל (והרלו"ן) שיגיע לפועל ותכלית שיפשה מהחומר"י זורה לקיום עצודתו יח"ש ע"ד שהציא כעין זה בקדושה לוי [בדרוש לשבועות] בשם הרמב"ן, ולדרכנו שפיר רמז) עד שתחפץ (שתחפץ"ן ר"ת ש"כל פועל תכלית חומר זורה היינו כנ"ל להציא מהשכ"ל לפועל ותכלית וזכה נעשה מהחומר"י זורה):

לו. (בתמניח אפי) ואל תלל מפי דבר אמת עד מאוד וגו', י"ל עפ"י הנודע בסה"ק כי על זאת יתפלל כל הסיד אליך לעת מלוא זו מיתב (כשאר"י בצרכות דף ה). יכ"י עיקר בקשתו שיחבה אז עכ"פ בשעה אחרונה למדת אמת לאמתו יח"ש שלא יתפחה לשקר ופניות חלילה וכמו שהציא בספרי קודש חו"י הגה"ק מקאמארנא זי"ע כי רבותיו האר"י הקדוש והצטע"ע זי"ע התפללו והגידו בזה לפני הסתלקותם לחיי עובד"צ שציקשו כ"א בלשונם שיכ"י במדת אמת ולהגלל מהיפכו הגם כי דרכיהם גבוהים, ומעניקים חמה בקומת קדושתם, ועמקו מני ים, וגם רוב ענוותנותם במקום גדולתם. לא נוכל להשיג, עכ"פ בפשטות הדברים יש ללמוד מוסר און שפלי ערך מה נעני אצתי"י ועכ"פ נתחזק להתחזק ולהתחזק על שרשי האמת צפרע קודם פטירת האדם מעור"י ח"ש ואל תלל מפי דבר אמת עד מאו"ד שנקרא המית"י בשאר"ל צמד"ר עכ"כ וירא חלקים את כל אשר עשה והנה עוב מאו"ד זהו מלאך המות (והנה בודאי הדרשה אינה על תיבת עו"צ כי אדרבא נא' בכתוב צ"י נלצים ראה נחתי לפניך את החי"ים והעו"צ והמות והר"ע הרי מפורש דעו"צ נקרא חי"ים ולא היפכו רק דנדרש תיבת מאו"ד) ח"ש המלך החסיד כנז' על קודם הסתלקותו וגם ביקש שיחנו לו הזכות לצא למדת האמת ולא יתערך להמתין בזה עד זמן פטירתו, וזהו אל תלל מפי דבר אמת, (להמתין בזה) עד מאו"ד, כנז' : לז. בש"ס מ"ק (דף כ"ח ע"א) ובתחוב"ק בחומ"י לאו בזכותא תליא אלא במלא, וגם נודע בזה"ל כי במלא היינו תרין מזלין נו"ר ונקב שנמשך השפעת החסדים מייג מדות (מהארת מדת ואמת) וכמ"ש בעשרה מאמרות כי מז"ל מלשון נחלי"ם היינו השפעתו יח"ש למי שברצונו ליתן, כי באמת אצ"ל (בשבת דף קנ"ו) אין מל לישראל, אך הי"ג מדות הם מזלן של ישראל שמאמינים באה"ד האמתית יח"ש אח"ד גי"ג והוא הי"ג עקרים אמונתו, על כן יוצן השיחה צפי אוח"ה כולם כי מספר הי"ג לא למל הוא אללם ואע"ג דאינו לא חזי מזליי חזי כי מל הי"ג רק לישראל הוא (מש"כ האוח"ה שמשחחפ"ן ש"ש וד"א ואינם בצה"י אח"ד צפרע צה"י עקרים שאינם מאמינים) כנז' ובשאר"ל במגילה (ו ע"א) לא נתמלאה זור אלא מחורבנה של ירושלים וכשה קם זה נופל ע"כ ומספר הי"ג

הייג המחי אותנו ומקיס מזגנו הוא נהם לנפילתן והעדר מזן והלחנתן הבן בזה כי לא דבר ריק הוא. וגם השיחות המתפשטות צפי חוי"ב. הם זה לעומת זה עשה האנקיס, לא לחנם הוא, והי' יעזרנו צ"צ ומצחי אח"ד יריק ענינו מהייג מדות בחומ"ז רויחי ועיי' אמונת הייג עקרים שהוא מהם נציאג"י אהבה לו בכל יום שיצא ומזה צ"צ בכלל ישראל, לבנין חריחל [ועיי' בזה במאמרינו לעיל אות ל"ג. ובדברי תורה מהדורא ד' חות ע"ד].

לח (שמות: ב', ז', י"ט) והקטן עוד זאת בעיניך הדג' ה' ותדבר גם חל בית עבדך למרחוק ואת תורה האדם אדג' הוי', ו"ל עפ"י הרמ"ע יפחנו ז"יג (במהמר הקור דין ח"ד פט"ז) ועיי"ש בדבריו (ה"א פ"ב) מננין ח"דים ר"ת "חדם "דוד" משיח שזהו יחי' תכלית הנרנה ותיקון אד"ם שיחי' דוד משיח (ועיי' בדברינו במאמר זכרון נדיקים הספד על ה"ה"ק מהר"ה מראדהמסק ז"ע) וזהו י"ל שחמר דהע"ה וחקטן עוד זאת בעיניך (היינו החסד שעשית עמדי עתה צהיותי דו"ד) ותדבר גם אג צ"ת עבדך למרחוק וחת תורה האד"ם (היינו העיקר החסד יחי' צהיותו משי"ה צ"צ ועיי' נאמר בתורה אראנו ונא עתה אשורנו ולי"א קרו"צ היינו שיחי' מרחוק בזמ"ן והיא מצי"ת עבדך מצי"ת דו"ד יקום משיח נדקנו וחי יחי' תכלית תורת האד"ם ר"ת "אדם "דוד" משיח כנו, וחי יחי' אדג' (נקרא) הוי' (שם נקרא כתיבתו) וכדאמרי בפסחים (דף ג' ע"א).

לפ. בש"ס זרכות (ה' ע"ב) דגנים נא הוי יסורים של אהבה, ומקשה הש"ס חלימה דהוי לכו ומתו, הא א"ר יוחנן דין גרמא דעשיראה ביר, אלא הא דלא הוי ליה כלל (לא הוי יסורין של אהבה) והא דהוי ניה ומתו, הוי יסורין של אהבה (בגברא רבה כ"י יוחנן עיי"ש צפירש"י) והנה לכא"י קשה דהא כשהוי לי ומתו עוד הנער גדול יותר ר"ל (מאשר לא הוי לו כלל) ולמה הוי זה יסורין של אהבה. וי"ל עפ"י מ ששמעתי בשם הרב הקדוש המפורסם מהר"ה מזיטשטוב ז"ע צעל עט"ל לימוד זכות על ד"ק שמלעטר ציפורים גדולים ר"ל והלא אחז"ל אם קיבלם מאהבה מה שכרו והגיד דזה שייך לקבל באהבה יסורים שכר ה"י ועברו עניו וזהו נקל לקבנם מאהבה האיש הנלצב ולא יתרעם על מדותיו ח"ו ציפורים שכר עברו עליו ונא יחי' לוועק על העבר רק יקבלם מאהבה משא"כ בעת שהיפורים המה על האדם ומצנעלי אותו מתורה ותפלה ויקבלם מאהבה נמנא שלא יבקש שילכו מאחו ויתבעל מעבודת ה' ותורתו גם להלאה ע"כ קיבלם מאהבה היינו רק יסורים שעברו אצל של עתה יוכל לומר לא הן ולא שכר עכת"ד הקדושים. ולענין זה י"ל בודאי כי הנה שואלים ליום הדן עסקת צפ"ר דהיינו שר"ך לעסוק ולהשתדל בזה בכל הפעולות שיחי' לו צנים ועפ"י הלכה (דחרד"ג לא נהג אז כלל בימי חכמי התלמוד) מחוייב לישא עוד נשים אולי יעלה בידו להוליד וגם עד זקנה ושיבה

מחוייב

מחוייב להשתדל בזה בכל כחו בשלא קיים פו"ר (וגם כשקיים כבר יש מלוא דלעבר אל תנח ידך עכ"פ לפנינו אכמ"ל זולת לפנין עשה דפו"ר) ששואלין אותו ליום הדן עסקת פו"ר כנ"י ואם לא היו לו עוד צנים לא שייך לקבל זה מאהבה דהרי הוא מחוייב להשתדל אדרבא שיביא לו צנים ולא להניח דעתו לקבל מאהבה ע"כ שפיר אמרי' בזה בגמ' דשלח היה לו כלל צנים אין זה קבלת יסורים של אהבה דכ"ז כנגד מלות התורה אם קיבלן באהבה ובעללות ידים או בהנחת רוחו לא ישתדל בזה לפו"ר, משא"כ כשהיו לו ומתו ר"ל ולער מיחת צניו זהו יסורים שכבר עברו וזה אין תלוי בה כיון שכבר מתו לריך לקבל מאהבה ולא יתרטע ח"ו, [והא דאמרינן בזה בה' יוחנן דהוי יסורים של אהבה כשמתו צניו י"ל שהניחו צניו אחריהם צנים וצני צנים הרי הם כצנים ח"כ קיים פו"ר ע"כ קיבלם מאהבה כשמתו צניו (ביסורים שעברו כנ"י) וגם י"ל כיון דהוי לה' בה' כדאמרינן בקידושין (דף ע"א ע"ב) וכפי מה דאמרינן ביבמות איכא צנייה להשלים וכי צישש"ל דגם כשיש להצח בן ה"ז משנים לפו"ר שיקיים אבי דהוי כמו שיש לו ועיי' בישיב"ק ובישרש יעקב על יבמות שם. וע"כ מהסתם ה"י להצח צנים ושפיר קיים ר' יוחנן פו"ר. וגם לדברי סי' היוחסין נשאר לו בן אחד לרי' יוחנן (ושלחו לבצל ללמוד עם שמואל) ח"כ צכה"ג כשקיים פו"ר רק על אותו שמתו כבר צודאי קיבל מאהבה כנ"י]. ואז כשיקבלם מאהבה יראה זרע יאריך ימים [ועיי' מ"ש בדברי תורה מהדורה ח' אות ס"ע]:

מ. (ברכות ל"א ע"א) אין עומדין להחפיל וכי' אלא מתוך הלכה פסוקה וכי' כי ה"א דרי' זירא צנות ישראל החמירו על ע'למן שאפי' רואות טיפת דם כחרדל יושצת עליה ז' נקיים, י"ל כונת הענין שנקטו הלכה זו דוקא קודם התפלה, עפ"י דהג"ה רבינו מהר"ד ז"ע המגיד הגדול ממחריטש צספריו ה"ק ע"ד חכז"ל במדרש איכה הוי עיר הדמים הוי מקמא קרתא דשפכי דמים צגוה היינו כמו שאמרו [בבבכות י':] לא תאכלו על הדם, לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם ויפלא לכאורה דוכי מתפללים רק על הדם הל"א על כל לרכיו ונקש ונחפלה, אך הענין עמוך צרמ"ז כי רביעית דם שצ'אדם הוא צחי' נפש הבהמיות הגשמיות וכשמקבלים עליו עול מלכות שמים צק"ש ותפלה וממשיכים ה"ל"ף מצחי' יחודו של עולם יח"ש לד"ם נעשה אד"ם אצל קודם התפלה הוא עדיין צחי' ד"ם ולא תאכלו על הד"ם קודם שהתפללתם וכי' ח"ש המדרש הוי מקמא קרת"א (היינו ע"י קטנה זה בגוף אם יש לו גוף עכור כזה עד) דשפכי (שפיכה זו תפלה, ועכ"ז עדיין) דמ"ם צגוי' שלא המליך צלצבו חיות אלופי' של עולם יח"ש להד"ם עכתיב. והו' י"ל מ"ש לקודם התפלה ה"ך הלכה פסוקה צבנות ישראל החמירו על ע'למן שאפי' רואות טיפת ד"ם כחרדל (היינו על ע'למן החמירו שצדוקים ע'למן וחושבים צנפשותם קודם התפלה ואם ימלאו צנפשים אפי' טיפת ד"ם כחרדל צלי' המשכות חיות אלופו של עולם יח"ש אז) יושצת

עליו שצטב נקיים (היינו השבע מדות נקיות לחקן ולטבר בנפשו כמצואר בספרים וע"י נשעה בנפשו בזה אד"ס) וזהו רמז ג"כ בגמ' שם דחשיב סמוך להך הלכה דרוחות עיפת ד"ס זעיר בר חנינא חמר המקח דם מקדשים מעל שזה ג"כ הלכה פסוקה דקודם החפלה והיינו המקח ד"ס בקדשים (שנקרא החפלה במקום קדשים דבמקום חמדים חקום כשחז"ל ואם רואה עוד עיפת ד"ס בקדשים היינו שיואל דם מהחפלה לגשמיית לרכיו ולא לרכיו גבזה אלופו של עולם יח"ש וכנ"ז מהה"ק מהר"ב ז"ע). וכעין מ"ש הה"ק מהר"מ פאפירש ז"ע בהקדמה פ"ע"ח כשמכוין בחפלתו רק לרכיו גשמיית עי"ש מעל בקדשי שמים שהוליאם לחולין בכונתו ומגמתו, הש"י יעזרנו לחקן כראוי ולייחד לכזנו אליו יח"ש באמת ובתצב :

מא. (אבות פ"ד) במחנה. אל חבי דן יחידי, שאין דן יחידי אלא אחד, הענין במפרשים שם אפ"י שיחיד מומחה דן יחידי עכ"ל תרחיק א"ע מזה, וקשה הלא גם שנים אסורים לדון דאין הלכה כשמואל דס"ל דשניהם שדנו דיניהם דין אלא שנקרא ב"ד חזוף וא"כ הול"ל רבוא יוחר דאפי' שניהם לא ידונו ואי מיירי בקבלתו עליהם גם יחיד מוחר לדון בקבלתו עליהם הצע"ד, ואין לומר דנקט יחיד וה"ה שנים דלא דבא נקט שאין דן יחידי אלא אחד יח"ש בלבד וא"כ מזה נראה דלא מיירי רק מאי ולא משנים שדנו אלא צע"כ דאף שמוחר מן הדין בקבלתו עליה מ"מ באבות דמיירי מדרכי הנהגות ישרות ועובות ועניני החסידות ע"כ מלמדנו דרך ענה עובה שלא לקבל עליו לדון יחידי דוקא (גם כשקבלתו עליה) דהנה צע"ד של שלשה כצע"ד אי יולא חייב לא חטף לבו על שום אי מהדיינים (כי לא מיירי צדייני רשיעי ח"ו שיגלו להצע"ד אני הייתי מחכה וחצריי מחייבים) כי על כל אי יוכל לחשוב שהוא ידע לדקוח וזכותו רק חצרו רבו עליו ואחרי רבים להטות וכן יוכל לחשוב על הדיון חצרו עד שעל שום אי לא ידע לכעוס עליו בשום דבר ברור כי על כל אי יוכל לדנו לכף זכות שהוא חשב לדון בזכותו רק שנמנו עליו ורבו חצרו וכן בשנים שדנו (שקבלום הצע"ד) לא יוכל לידע לעטף לבו על כל אי כי יוכל לחשוב שהוא באמת חפץ בהלדקו רק חצרו הדיון אולי הסיב אח דעתו לזכות צע"ד שכנגדו וכן על הדיון השני יוכל לחשוב כן שהוא חפץ בהלדקו רק כנ"ז משא"כ כשדן יחידי אז ידע ברור הצע"ד שמתחייב שהוא חייבו ומה לו ולגרה הזאת לשנאה חנם ע"כ יעלו החנא גם כשקבלתו לא ידון יחידי, (וכעין זה כי במדרש שמואל שם) שאין דן יחידי אלא אחד (יח"ש בלבד, שהוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אוחה ויעש ולא איכפה לי אם חטף לב כן אדם המסלף דרכו כי הוא א"ל לבירותיו כביכול ע"כ יוכל לדון יחידי כראונו):

מב. (אבות פ"א) אהב את המלאכה ושנא את הרבנות ואל תתודע לרשות, י"ל עפ"י ששמעתי בשם הרב הקדוש מהר"מ מזידעשצוב ז"ע בכיותו על ש"ק אלל הרב הקדוש מהר"מ מפרימישלאן ז"ע ערם נחגלה (הה"ק מזידעשצוב) לרבי ומנהיג וחי עני מדוכא ר"ל והביד לפני הה"ק מפרימישלאן

מפרימיטיווים שרנונו להיות רב או מר"ל באחו קבלה ולא להיות רבי אדמו"ר והמליץ בזה דחז"ל בגמ' [פסחים קיג:] פשוט נבילתא בשוקא (היינו להטפל בשאלות בני מעיים של בהמה ולדון על נבילות ועריפות וכיוצא) ולא תלמדך לבריות ולא תימא בהנא אגא, וגזר רבא אגא (היינו שלא ילמדך לבריות שיבואו אליו בצקשחם להעניקו ע"י ולהיות גזר רבא אדמו"ר מפורסם) עכ"ל. וזהו י"ל אהב את המלאכה (של הרבנות היינו להטפל בשאלות אר"י ולדון בנבילות ועריפות וידי מלוכלכות בדם שפיר וכו' וד"ד ולתקן תקנת הדת וכיוצא יגיעה ומלאכה גדולה באופנים ועירחות שונים ששייך להנהיג רב ומורה בלדק לעדתו) ושנא את הרבנות (היינו הכבוד של הרבנות שזהו נקרא רבנות זהו השנא רק אהוב את המלאכה ממנה להשתדל ולהורות ולדון כראוי כפי' וכאשר תשתדל בהנהגת הרבנות לחזק הדת ולעמוד בפרץ ולהסיר כל בזה בפרע בגלותו המר נגד הגזירות וחוקי הכוכ"ם שלא להפריע בדת תוכ"ק ותלמדך בהכרח לילך לשרי הממשלה לפעול לעוצת הדת תוכ"ק עכ"ל תיחבר לכל תחודע להיות ריש ומודע עם השמים האלו רק מה שנוח לפעול אללם ולהתקרב להם אבל לא להתודע יותר מהנודך לזה חכו הסמיכות שהזהיר בזה) ואל תחודע לרשות (שרי עכ"ם כפי' וגם להלן בפי"ג (משנה ד' וי') וכל העמלים עם הצבור יהיו עוסקים עמהם לש"ש וכו' ואח"כ סמוך לי תני הו זיהרין ברשות שאין מקרבין לו לאדם אלא לנודך עמך עיי"ש במדרש שמואל והיינו ג"כ ענין זה בהמשחלוק בלרי לבור בע"כ עוסקים עם הרשות אך יחברו שלא להתודע הרבה עמהם ולא לבעות בהם כי אין מקרבין לו לאדם וכו' כפי' :

מג. (משלי ו') בני אם ערבת לרעך תקטת לזר כפי' וגו' עשה זאת אפוא בני והנלל וגו', יש לדקדק עוצה על הלשון עבר אם ערבת לרעך תקטת לזר כפי' ואז ילוכו הכי עשה זאת והנלל ואך ינלל אחרי שכבר הכי ערב ומוכרח לשלם ואך ינלל אח"כ מה (וכהאי דמקשי הש"ם בצרכות (דף ל"ב ע"א) דאמרי וכל הגבה מעוה"ז בלא צרכה מעל, מה תקגתי ילך אלל חכם, ופריך ילך אלל חכם מאי עביד לי הא עביד לי איסורא אלא אמר רבא ילך אלל חכם מעיקרא וילמדנו צרכות כדי שלא יבא לידי מעילה, וכו"י) הול"ל לכתוב אל תערוב לרעך אל תחקע לזר כפי' וכמו דאמרו ביצמות (דף ק"ט ע"א) שיתרחק מן הערבות והיינו שלכתחלה מעיקרא יתרחק ולא כשכבר נעשה ערב כפי', וי"ל בדרך לחות דהגב החכם מכל האדם צרוח קדשו גשמו מח בלשונו דאם הכי אומר אל תערוב לרעך כפי' הו אומרים חיי שדצרו סותרים לד"ת שנא' זה אם כסף חלוק את עמי וגו' שהוה מלוח לכוות לו מכ"ש ליתן ערבות (זשיר"ט) שאין לו הולאות ממנו לפ"ע כלל וכן כתוב כי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת בו וכיוצא ואך יאמר שלא ליתן ערבות לחצרו אמנם באמת אם יחזק ויחמוך בידי חצרו עני יוכל לשער כמה שיוכל ליתן לו גם אם יחזק

יותר מכדי יכולתו עכ"פ יוכל לחשוב כמה נוחן לו משא"כ ערבותו שהוא רק חוחס יד צו על השערות לכמה בני"א ואח"כ נקצלו וצאו כולם יחדיו עליו ויקחו הצע"ח בערבותו כל הונו ורכושו כי העניים לא ישלמו והוא יתן כל אשר לו וישאר עני מדוכא ר"ל ועוד צע"ח כי לא יספיק כל רכושו לערבותו שחחס לכל העניים, ולא זו דרך החורה אשר דרכי דרכי נועם רק דרך אכזריות על צ"צ ובניו ובכלל מי שאין צו דעה וכו', וע"כ שפיר הזהירו חז"ל צימות כנז' להרחק מן הערבות, ח"ש שלמה המלך בחכמתו אם ערבת לרעך (היינו שאני לא אומר לך אל תערוצ לרעך כי אז תחשוב שמורה אותך להיות אכזרי גם מלחחוס חתיי כל דכו על שטר וה"ז כנגד החורה כנ"ל אמנם אם כבר עשית כן וערבת לרעך) ותקטע לך כפך (ותצטרך לשלם אח"כ צמיעב כנהוג, אז חדע מעלמך) עשה זאת אפוא צני והנלל וגר' (תשמר מעלמך שלא לחחוס עוד חתיי ערבון כדי שלא יקחו כל אשר לך כשתחחוס גם לאחרים כמו כן) כנ"ל:

מד. לעולם יהא אדם ירא שמים צסחר "וצגלוי" וי"א צסחר "כצגלוי" והוא צ' נוסחאות וצעשה"כ צנוסח התפלה של הארז"ל כ' צדיוק לומר צסחר "כצגלוי" ולכל הנוסחאות ה"ז סחירה לדעת החושבים להתנהג לגמרי צצחי הלנע לכת וכו' ועי"ז ישיאם ילרם לעשות מעשים זרים ורעים והעיקר לילך אחרי שרירות לצס צסחר וצגלוי ולחשוב כי כ"ז צצחי הלנע לכת ויש צהם גם ממנהיגי ישראל צעוה"ר שיעשו כזה וחתא הרצים חלוי צהם ועוצרים על מארז"ל [יומא פו.] דאמר רב היכי דמי חרי"ה בגון אנה או שקילנא צישרא מטבחא ולא יהיבנא דמי לאתח' (וכן עוד מאמרם ז"ל וצספה"ק צכמה מקומות מוכח כי לא עוב עשייתם צזה ולחרי"ה יחשב) ע"כ מיד צתחלת התפלה צכל יום תקנו לשון התנדו"א לעולם יהא אדם ירא שמים (היינו לעולים צכל זמן שיה"ה) צסחר וצגלוי (צגלוי ג"כ יהי ירא שמים צכל תהלוכותיו ועשיותיו ולא הלנע לכת צלצד) ולגי הנכונה צסחר "כצגלוי" צודאי כן הוא מוכרח שז"ל ירא שמים גם צגלוי דאל"כ אין פי שיהי ירא שמים צסחר כמו צגלוי כיון שצגלוי אינו מתנהג כירא שמים (ואדרבא כהיפוכו) א"כ מה זה שיאמר שיתנהג צסחר ג"כ כן כצגלוי הלא אז רע ומר מעשו ח"ו אלא ודאי צע"כ היינו כיון שצגלוי מתנהג צירי"א וכהאי דאחז"ל צצרכות שאר"י לתלמידיו הלואי שיהי מורא שמים עליכם כמורא צרי"ד וא"כ מפני צרי"ד מתנהג צירי"א ע"כ ל"ל כן ג"כ צסחר (ירא שמים) כצגלוי כנז' והיינו שיתנהג צחורה ותפלה וגמ"ח ועשיית פעלים לחורה ומלות ודה חוה"ק כדי שילמדו ממנו תלמידיו ואחרים לעשות כן ג"כ לצובה. וכל שאפשר להלניע (מלצד עבודתו צנגלה) זהו חלק הצפן צודאי מה עוב לקיים והלנע לכת עם חלקך והנסחרות לר' אלקמי וגר' וכן להכס ויחכס עוד. [ועיי' מ"ש צדצרי תורה מדבורא קמא אות ה' ומדבורא ד' אות ה' עיי"ש]:

מה. אמנם זכו החלק הנפון אל תצו בלבך כי הוא ג"כ ענין גדול ונכבד מאוד הלעג לכת וגוי כל שכר להניע כ"ל ואמרתו זכר כבר עמאחז"ל בצרכות (דף כ"ג ע"א) אמרי אינשי גנבא אפוס מחתרתא רחמנא קריא. וי"ל עפ"י הנודע בשם זקוני הגב"ק א"א מן מראפשיך ז"ע צעל זרע קודש שהגיד באסיפת לדיקים הידועה (שהייתה אחרי פעירת רבותיו הגדולים ז"ע ואחמ"ל) עפ"י משל למלך מלכות של חסד אשר התחסד עם בני"א אנשי מדינתו וישן כי מלך צמשפט יעמיד ארץ ע"כ בעמיד שומרים ככל שערי ארמונו ופתחי ביתו שלא יוכלו ליקרב אליו רק מי שראוי ונחון ע"כ אם ילכו דרך המלך לחלרו וציתו דרך השערים הרבים והשומרים המצוקים אז כמעט א"א לצא לפני המלך עד שיסכימו כל השומרים האלו ואין עכ"כ רק להכנס להיכל המלך דרך חתירה מתחת הייט לחתור חתירה תחת היכל מלכותו ממש שא"ל לצוא דרך השומרים וצוצוא לפני המלך החסיד והרחמן מרחם עליו מיד ומקבלהו, והנמשל, למלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא רב חסד ומרבה להטיב וא"א לצא לפניו כמעט בדרך המלך מפני הקליפות הסובבים לפרי ומפני רוב השומרים בכל היכל והיכל ולמי שצא בדרך חתירה לתחת כסא כבודו בדרך עמוק והלעג לכת זכו ויכל כ"פ בנקל יותר להתקרב לכסא כבודו ית"ש להגלל מהשומרים ואורבים עבד"ה ששמעתי בשמו. והכו רמז משאחז"ל שלריך להיות גנבא אפוס מחתרתא (כמו הגנב החותר במחתרת) רחמנא קריא (בעת שקוראין בשמו ית' לריבין לחתור חתירה כמו גנבא אפוס מחתרתא) כנז, וכל ערום יעשה צדעה ולצקש מהש"י שורנו בדרך אמת, וכל השם אורחותיו וכו' שישער בנפשו למלוא לחזור בכ"ע מהדרכים שנמלא בסב"ק ונהיות ירא שמים בסתר בצגלוי כ"ל:

כו. צרכות (דף כ" ע"א) א"ל רב פפא לאצוי מ"ש ראשונים דאתרתיש לכו ניסא, ומ"ש אן דלח מתרתיש לן ניסא וכו' א"ל קמאי הוו קא מסרי נפשייכו אקדושת השם, אן לא מסרינן נפשן אק"ה כי הא דרב אדא בר אבהו חזייה להביא נכרית דכות לבישא כרבלתא צשוקא סבר דכה ישראל היא קס קרעי מינה, אגלאי מילתא דנכרית היא שיימיה ד' מאכ זחי, א"ל מה שמך א"ל מתון א"ל מתון מתון ד' מאות זחי שויא. וכוא פלא דמציא מעשה לסתור דהא לכאורכ מהמעשה הזאת משמע שא"ל להיות נכבד ומכיר כ"כ גם כאשר לבי וחורתו דאס הי צוכ מתון הגם שכי צוער בקרבנו רשפי אש קנאה הי אז הי מרויח ד' מאות זחי וכיכ יודע הטעות מקודם דכשכי שואלכ היכ נודע לו שהיא נכרית, וכו' לו להביא רחי ממעשה כזו צעה שכי לריבין באמת למס"ג ולא מה שכי צעות, אולם י"ל עפ"י הגב"ק מהר"מ מגור ז"ל ששמעתי בשמו על מה שאחז"ל צמעשה דפנתם בן אלעזר נגד מעשה זמרי דהצובע ארמית קנאץ פוגעין בו הוא הלכה ואין מורין בן ובלא קשה לכאורה למה הי אז שיק הלכה ואין מורין בן צשלמא צימינו שרבו הפלוגות והספקות

ע"כ לפעמים גם כשמכריע לקולא להלכה חזל לא מורין שחוששין למעשה להחמיר משא"כ בזמן משרע"ה שכיחה הלכה מלויה וגלויה מפי משה ואם הוא הלכה למה אין מורין כן, והגיד בגאון הנ"ל הענין הזה הלכה דקנאין דוקא פוגעין בו (משא"כ בכל ד' מיתות ב"ד שיד העדים תהי' זו בראשונה וגר גם אם אינן קנאין) דבזה כך היא הלכה לפתחיה רק מי שקנינא לשם ה' ולבו צוער בקרבנו ורע עליו המעשה כמו שהי' פתחם הוא נקרא קנא"י ואחר שאינו צוע"ר בקרבנו אסור לפגוע בו גם בראות המעשה והנה מורין לשון הוראה לשאל שצא לשאול וממילא כשצא לשאול צע"כ שהוא אינו צוער בקרבנו לקנאות וע"כ צא כמסתפי"ק ושוא"ל וכיון שצא לשאול על כרחך שאינו צוער בקרבנו על אחר ע"כ אין מורין לו להרגו (לצועל ארמית) כיון שמח נראה שאינו קנאי עכ"ד ודפ"ח"ה. ובזה י"ל גם בזה"י מעשה דרב אדא בר אבהו מציא הש"ס בדיוק להורות שזהו המס"ג האמיתי דמסרו נפשיהו בראשונים על ק"ה ותורתו, כי חס לבס בקרבם צאש מחלקת להי' כ"כ שלא יכול להתאפק אפי' רגע הי' ממש עד שישאול אולי היא נכרית שאז הי"ל למחות כלל ולקרוע ממנה וזהו הכוונה מגדול אש קודש של הראשונים שצוער בקרבם להי', כלומר דאנחנו צוע"ר לא נמסור נפשנו צאש בגדולה כזאת עד שלא נוכל אפי' להתיישב כרגע כנ"י וזהו שמציא המעשה דראשונים כמלאכים. [ועיי' מ"ש בדברי תורה מהדורה ד' אות מ"ע עיי"ש]:

מז. איתא בצרכות (דף נ"ד וי"ה) [ובן שם כעין זה בדף ל"ג ע"ג] ג' דברים מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בחפלתו וכו' ופריך ממה דאמר' כל המאריך בחפלתו ומעיין בה סוף צא לדי כאב לב וכו' עיון חפלה וכו' ומשני הא דמעיינן בה הא דלא מעיינן בה וכו' עבד דמפיש ברחמי היינו כשלא מעיינן בה ומפיש ברחמי אז טוב הוא ומאריכין ימיו ושנותיו וממלאין משאלותיו וקשה לכאורה לפי הפי' שם שנראה מפירש"י וכו"ש כל המפרשים דעיון חפלה היינו שצמוח בחפלתו יען שכיון כראוי ע"כ ימלאו בקשהם וכשלא מעיינן בה היינו שחושב אפי' שלא התפלל כראוי בודאי הש"י ברוב רחמיו וחסדיו יעשה בקשתי אי"כ מה זה דקאמר' י"כוכי עבד דמפיש ברחמי' הלא אין זה ר"מ לכאן דממי' אם מפיש ברחמי ומחפלה ברב פעמים על זה וחושב שצמוח הוא יען שכיון כראוי אי"כ הוי עיון חפלה ומאריכין עונותיו ח"ו ואם לא חושב בלבו כך אז אפי' אינו מרבה בחפלה ברב כ"כ, כיון שהוא סומך רק על חסדי הש"י ראוי שימחורבו גם כשלא הפזיר בחפלה באריכות, ונראה פי' הפשוט כגון דבריהם ז"ל דכשהוא מעיינן בחפלתו וחושב שהתפלל בטובה כראוי ורק על זה זה צמוח ככה חפלתו ע"כ חושב בלבו שא"ל להפזיר בחפלתו כמה פעמים כיון שכבר כיון זה כראוי וכוונות וכוונות הראוים לזה וכבר עשה ככל הצורך בזה לפי דעתו וזהו עיון חפלה וכו' משא"כ כשהוא חושב בלבו שחפלתו אינה ראוי' ומה אנו ומח חיינו, לדקותינו וכוונותינו אך בלבו

זאת לבקש רחמי הש"י כעני צפתה ולא צמתה אינו צפוח על כונת תפלתו
 שטעה ע"כ מפליר עוד הפעם לעורר רחמי הש"י אולי ימלא בעת רצון
 ע"כ הוא מפיס ברחמי כמה פעמים כדאמרי בגמ' ופירש"י הגז' חבו אינו
 בכלל עיון תפלה רק בכלל המאריך בתפלתו שממלאין משאלותיו. וכנה
 בספרים הק' מחלמידי הבש"ט ז"ע כחבו סגולה להחפלה במחשבה ולא
 להזכיר המצוקה בפרטות (הגם דאיתא בזוה"ק דלריך לפרש לנתח וכו',
 הנה לאו כל עידוקן שזין וכו' ואכמ"ל) פעמים שמחיייראין מקפדוג ח"ו וי"ל
 דהו ג"כ רמח "דמפיש ברחמי" היינו שמעורר רחמי שמים מרובים בכללות
 ולא בפרטות לרכיו (ובפרטות בקשתו הוא מהרבה בלבד). ומכ דאמרי
 לעיל (דף ל"ב) כל המעיין בתפלתו ומעיין בה סוף בה לידי כחב לב
 וכו' מה תקנתי יעסוק בתורה שגא' ועץ חיים תאוכ באה וכו' היינו
 שילמוד תורה יבא לידי שמחה וצמחון וממילא נשע ב"צ כמ"ש ואני
 בחסדך צמחתי יגל לבי בישועתך, כיב"ר צב"א :

מח. (הכלים ק"ה) ויחלבו מגוי אל גוי מממלכה אל עם אחר (כאשר
 אנו רואים בצמחמות הנוראות האלו קודם ציאת משיח לדקנו
 ב"צ אשר מקויים והפכתי כסא ממלכות וגר שהחלכנו מגוי אל גוי [ועיי
 מ"ש בדברי תורה מהדורה ג' אות י"ג] ומממלכה אל עם אחר היינו פאלקס
 רעגירונג, רעפובליקען וכיוצא עכ"ז עוד ית"ש ידו נטויה עלינו להנילנו)
 לא הניה אדם (בליל) לעשקם ויוכה עליהם מלכים (כי המה יאבדו כתי'
 [רק זאת התנה] אל תגעו במשיחיי (היינו שלא יגעו לפגום צמחמות ציאת
 המשיח ולנפות לציאתו ב"צ, ושלא יבעטו ח"ו בביסורים ובנבולים אלו
 של הצלי משיח ואדרכה ידעו כי זהו קירוב ציאתו ולא לכפור ח"ו) ולנציאי
 אל תרעו (אשר תדעו ותראו כי כל זה נבאו הנביאים הלא הוא כתוב
 בספריהם נביאים וכתובים וכיון שתקייים נבואתם בנרות האלו עיי' הדעת
 כי תקייים נבואתם בציאת הגואל ב"צ וכדאמרי בעין זה בסוף מס' מכות
 עיי"ש) וע"כ סמוך לי בפסוקי דזמרה הפסוקים שירו לה כל האין בשזו
 מיום ליום ישועתו (היינו שעי"ז אחכה לו בכל יום שיבא הגואל ב"צ
 חכו מו"ם ליום ישועתי כמ"ש בתנוד"א [א"ר פכ"ז] אף ישע אלא
 ישוע המשיח חכו ישועתי) כגז', וכיב"ר צב"א :

מט. (צרכה ל"א ע"א) אל יעטר אדם מחזירו אלא מתוך דבר הלכה.
 י"ל שכיון שצריכין שמירה לדרך בהשגחתו הפרטיות ית"ש שמירה
 מעולה המיוחדת לעם בני ישראל כמו שמצרכין שומר עמו ישראל לעד
 ע"כ רמח בזה עפ"ימשה"ל (בסוטה דף ה'. וב"צ דף י"ז). בכל מכל כל
 הוא צרכה אצרכם יתקן ויעקב ויעקב נא' כ"ל עיי"ש חכו י"ל זה
 אותיות שנתריך תיבה הלכ"ה היינו בפנים הם אותיות כ"ל מדה יתקב
 וצרכתו חכו שצריכין לשמירה עמו ישראל כתי' (כיון שצאצרכם ויתקן
 נאחז גם הפסולת ישמעאל ועשו כבוד) ועל ק' נאחזו נקראים בני ישראל
 ע"כ אמרו אלא מתריך דבר הלכ"ה היינו מתריך תיבה הלכ"ה הוא כ"ל
 שמיחה

שמירת צני"ו, וע"כ נא' צפ' ויגש מ"ש יעקב על צנימין וקרהו אסון צדק ארז"ל ופירש"י שכל הדרכים בחזקת סנה' והשטן מקטרג בשעת הסכנה ועל כן נא' שס ונפשו קשורה בצנפ"ו שקישר נפשו בצנפ"ו יעקב"ו אצ"ו כדי לשמרו ולהגילו רמוז שמירתו והלאתו בכה יעקב"ו אצ"ו כנז', וגם כי האותיות באמנע החיבות דצ"ר הלכ"ה הם צכ"ל מדה אברה"ם כי כל הדרכים בחזקת סנה"ה ע"כ לא יעוררו מדה הדין של יחזק ואף לא של יעקב שכלול מתרוי"י (חסד ודין) רק של אברהם חס"ד לבדו וזכו שדייקו חז"ל מתוך דצ"ר הלכ"ה החו"ך של אלו השני חיבות כח' :

ג. (בחפלה לעולם יהא אדם ירא שמים וכו') לצד הנשמה הטהורה שהיא עתידה ליתן דין והשכון לפני כסא כבודך וכל הגויים כאין נגדך שנא' הן גויים כמר מדלי וכשחק מאזנים נחשבו הן איים כדק יעול, יש לדקדק מה זה הסמיכות והמשך הלשון ענין "לצד הנשמה הטהורה שהיא עתידה ליתן דין והשכון וכו'" ומא זה שייכות למ"ש מיד "וכל הגויים כאין נגדך וכו'" ומא ענין זה לזה. וי"ל כי זהו התעוררות להאדם קודם החפלה באמרו לצד הנשמה הטהורה שהוא עתידה ליתן דין והשכון לפני כסא כבודך (ופן יחשוב בלבו שלא יירא כ"כ מהדין והשכון שצריכין ליתן כי כשיחשבו מעשי עם מעשי הגויים אז ממילא אלא זכאי נגדם נגד מעשי תועבות העמים. על זה אמר) וכל הגויים כאין נגדך שנא' הן גויים כמר מדלי וכשחק מאזנים נחשבו הן איים כדק יעול (היינו כפשוטו שהגויים נחשבו כשחק מאזנים שאינם צאים כלל להשכון במאזנים ולא נחשבו עם ישראל כי המה כאין ואפס. וממילא אין תקוה להשטן ולסמוך על זה ושלא יהי נקל בפינו האדם עי"ז הדין והשכון שצריך ליתן, רק שצריכים להטיב מעשיו ולזכור כי על הכל עתיד ליתן דין והשכון כנז') ה' יעזרונו וירחמנו צ"ב :

גא. בחפלה שבה ובמנוחתו לא ישכנו ערלים כי לישראל עמך נחתו באהבה, יש לדקדק טובא על מ"ש ובמנוחתו לא ישכנו "ערלים" (כן הוא הנוסחא בודאי וכי"ל במאמר נוסח החפלה אות כ"ג עיי"ש) ואם בא למעט הנכרים (כי נכרי ששבת חייב מיתה) הלא כבר [אמר] "ולא נחתו ה"א לגויי הארצות" ונראה הרמז פשוט עפ"מ ש"כ בשערי אורה (שער ב') כי שצ"ת היא צחי יסו"ד שהוא מדה השביעית לצני'ה ועל כן המחלל ופוגם ביסוד נקרא מחלל השבת כל השבוע עיי"ש. ולפי"ז השבת היא חיקון היסוד כמ"ש במאמרינו כ"פ ועל כן זהו שפיר מ"ש ובמנוחתו לא ישכנו ערלים (היינו צחי הפוגם בזה בצחי מושך בערלתו וגם אצרי"י בזה) כי לישראל עמך נחתו באהבה לזרע יעקב (שהיא שורש שמירת הצרית שלא ראה קרי וכו' וגוף וצרית השצין חד שהוא מדה יעקב ח"ה צחי גופא) וזכו שצ"ת חיקון הצרית להעביר הצחי ערלי"ה כן יעזרונו השיי צ"ב וחכה עיי העצרת הערלה דחפ"א וכו' (כמבואר בזוה"ק ותיקונים וכל הספרים) להיות מלכותו כביכול שלימה והי' ה' למלך על כל הארץ יום שכולו שצ"ת ומנוחה לחי העולמים צ"א .

בב. בתוספתא ברכות (פ"ד) לא יטעום אדם כלום עד שיצרך, שנא' לבי הארץ ומלואה, הנהנה מן העוה"ז בלא ברכה מעל, עד שיחירו לו כל המלות עכ"ל, והוא פלא כגודע. (ועיי' באגרא דפרקא אוח רביא מ"ש צזה, ועדיין לריך תצלק הרצה). ונלטיד עפידהארח"ל בלקוטי ש"ס כי מה שאמרו יוחק כ"ג שמש כ"ג פ' שנה ולבסוף נעשה לדוקי ולמה הגיע לו כל זאת למי ששימש וכו' הי ע"י ניאון במאכל שאכלו והי לריך להעלותו, לפי רום מעלתו (של יוחק כ"ג) וכשלא העלה אז נהפך לו הניאון לרופן והכטיאו ר"ל, והנה לעלות הניאנות אשר בתוך המאכל ע"י סודות כונת האכילה לאו כל מוחא סביל דא, אמנס עכ"פ לריכין ליחר לברך ברכה הנהנין על האכילה בכל לבו וכונתו כפי האפשרי וע"י הברכה מעלה הלאות כגודע וחו דאמררי בתוספתא לא יטעום כלום עד שיצרך וכו' הנהנה מעוה"ז בלא ברכה מעל (היינו אם לא צריך אז לא חיקן הניאון ואדרבה לפעמים ע"י יחטאוהו וכו"ז צחי מעילה בקדשי שמים אשר הלאותן מקורן קדוש כמבואר בהארח"ל וכשישתמשו צהן שלא כראוי הי"ז צחי מעילה וע"י יארע ח"ו שיחטאוהו והיינו) עד שיחירו לו כל החורה כולה (כהאי דנעשה לדוקי ר"ל שנעשה לו כהיתר כל החורה כולה) וא"ש ונכון כונת התוספתא קרוב לפשוטן ואמחו דגניז בגוי, כי ילנו ויעזרנו צ"צ לתקן כראוי:

גג. די שרי החוריה הם שמוחס זגמגיא"ל מיכאל"ל ויפוא"ל רח"ל. עיי' אגרא דפרקא בסופו (צקוי השייך לבי אגרא דפרקא אוח י"ח). וי"ל צזה עב"כ עת הזמיר הגיע וקול החוריר נשמע בארלנו היינו זמירי ריח די שרי החורה הניז וקול החוריר (אוחיות חוריה) נשמע בארלנו שע"י השרים הני"ל נתגלה לנו בארץ החוריה, אכיה"ר:

גד. (קבלת ה', ז') אם עסק רש וגזל משפט ולדק תראה צמדינה אל חתמה על החפץ כי גבזה מעל גבזה שומר וגבזוים עליהם עיי"ש בפירש"י ויוקשה לפ"ז דאם גבזוים קאי על הקציה למה נקט צנשון רבים גבזוים הול"ל גבזה שהוא יחיד יח"ש (הגם שמלינו כמו כן חלקים אדירים וכיוצא מ"מ היבא דאיכא למידרש דרשינן צודאי) ונראה דקאי על מלכי או"י אשר חתמה על החפץ כאשר תראה עסק רש וגזל משפט תראה צמדינה ותחשוב בלבך הלא מלכם צודאי יחפץ בהנהגה דק ומשפט והלא מלך צמשפט יעמיד ארץ והיכן הוא מוראו לשמוע צקול חוקיו ומשפטיו, וצפרט ציומיה חלין אשר שונאי ישראל יתגברון ועקתין צחר עקתין ר"ל וכדן ייחי מלכא משיחא צ"צ וכמבואר בצוה"ק (סוף צלק) ע"י קאמר קרא אם עסק רש וגר אל חתמה על החפץ (לומר היכן מוראו של המלך צודאי חפץ משפט אמח צמדינתו ולמה זה ידכאו עניים צשער והיכן הם שרי מלכותו וכי יעשו נגד ראונו וצפרט לאחצ"י החושבים צבירת מלכותו והלא יש לו להמלך חוקים ומשפטים ופקידים ונצבים זה לקבל זה מראש ועד סוף זה למעלה מזה) כי גבזה משי"ג שומר זה למעלה מזה (כחי) (ורדופים) וגבזוים

[וגזבוים] עליהם (הוא המלך צו"ד המושל עליהם ממנו נלמח שנלח היהודים כי הכל נחר רישא גרירא ע"כ על תחמה על החפץ צרלותך הפקידים המה מצוהלים וכזבנים כי הכל נלמח מהגזבוים וד"ל כתי) ירחמנו אשר לז מלכים ושירים צידו ויושיענו ויגאלנו צב"א :

גה. (צקבלת ה', ע) אורב כסף לא ישצב כסף ומי אורב צהמון לו תצוה (שדרשו חז"ל ופירש"י דקאי על צעל שמועות ומקרא ואורב תורה וע"כ לא ישצב צה) גם זה הצ"ל, (זהו סימן שהוא משורש הצל העיקרי והצל הם רובן עוצ לעומת קין שרצו רע כגודע צהאר"ח"ל וע"כ הוא אורב תורה ומע"ע וזהו צחי הצ"ל):

גו. (קבלת ז', כ"ט) לצד ראה זה מלאתי אשר עשה הצללים את האדם ישר והמה צקשו חשבונות רבים. שמעתי מפך קדוש אלזמור"ר הב"ק ז"ע אצדפכ"ק צשס הציו הב"ק אצד"ק לאנלכוע ז"ע [צב"ם יודעי ציוה] כי זהו תחצולות השטן והצ"א שפעלו להם לכלי משחית צדורות האלו שיהי הצלערכות פרנסה מרובה מאוד וע"ז יתצלב גם לצ יר"א הצקשים לעצודת ה' ותורתו צלמח כי יהיו מוכרחים לצעל ולצקש אללם ולרכי צני ציתם וטפלי הצלוי צהם אשר לריך סך רב זהו יומן ואין לכסף מולא [וכידוע מהמעשה דהב"ק ר' מיכל ז"ע המגיד מללעטצו ז"ע שהגיד קודם פעירתו שזהו ה' מהשלשה דברים שפעל הצע"ד להצרות לרכי הצרנסות ושע"ז יתצבלו דיעות הצקשים את ה' כ"ל ויען שלא יכול לצעל עלתו של הצע"ד צזה צשום ה' משלשה דברים ע"כ הוא רובא להצפטר מעוה"ז כגודע]. ז"ע לצד ראה זה מלאתי אשר עשה הצלקים את האדם ישר (שיוכל להחנהג ציושר צתורת ה' ועצודתו) והמה (צני ציתו) צקשו חשבונות רבים (מה שיצערך לרכי ציתו חכו יצבלו ויעוהו מדך הישר הצמיתי אשר חפץ צו) ה' יעזרו ויילנו :

גז. (קבלת ה', י"ד) יש הצל אשר נעשה על הצרך אשר יש לדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הצשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי שגם זה הצל. הנה לכאורה קשה כיון שזה ענין גדול ונורא הסתר פנים כ"כ שמגיע לדיקים כמעשה הצשעים וכו' הלא אין זה הצל ורק דבר שראוי לעיין ונותן להענות צו. ורש"י נשמר מהו ופי דבר המהביל את הצריות. אך עדיין לריך הצלק, וי"ל עפ"י הודע כי נשמות הצל נרדפים מנשמות צני קין אשר רובם רע והמה רובם מהע"ר דחקין לצנ"י הצשעים (והמעטים) צימות הצלי משיח חלו, ופי לקוטי תורה להאר"ח"ל (פי שופטים) עכ"כ ואם ירחיב כ"א את גבולך וגר מה שיטעו צני קין לצני הצל צסוף יומיא. ז"ע יש הצ"ל (צצביל שבה מנשמת הצ"ל) אשר נעשה על הצרך אשר יש לדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הצשעים (שהמה נרדפים ודחוקים מצני קין הצשעים) ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים (מדוע דרך רשעים ללחך ויוכלו לרדפן ח"ו) אמרתי שגם זה הצ"ל (מפני שהנרדפים מנשמת הצ"ל ע"כ יש נח להרודפים שבה

שהמה מצחי קון גם זהיותן רשעים לרודפם ח"ו) ה' ילינו ויפזרני
ויגאלנו ז"צ :

נח. (תהלים ס"ט, כ"ט) ימחו מספר חיים ועם לדיקים אל יכתבו לכאורה
קשה דהא כיון שימחו מספר חיים ממילא לא יכתבו עם הלדיקים,
אך י"ל עפ"י דהתוס' ר"ה (דף ע"ז ע"ב) ד"ה ונחתמין נאלתר לחיים כי
הלדיקים שמחים באתו השנה היינו לאלתר לחיים לחיי עובדי עי"ש וזהו
שחשב דהע"ה למרחוק על נשמות הע"ר דחקין לישראל הכשרים כ"ל
וכאשר יערו אתו ובלבדו מלכותו כן חשב צדק שכאשר יצאו בגלגול דור
האחרון יהיו עושים מעין מלאכתם הראשונה לעמוד נגד מלכות בית דוד
כן יעמדו נגד אמונת ביאת משיח בן דוד ויעבדו ע"י הגאולה ח"ו, וכמו
שמלינו במחזור ק"ט שחשב עליהם גם על דור אחר ימח שמם וכן מ"ש
יהיו כחליר גגות שקדמת שלף יבש וגו' ולא אמרו העוברים ברכת ה'
עליהם וגו' וכידוע שסם לדיקים ז"ל שזהו קאי על נשמותיהם (כנ"ז באת
שלאח"י) ורצה להעבירם ולצטלם לגמרי בשורש נשמותיהם כדי שלא ירעו
ולא ישחיתו דור האחרון לבני הכשרים המאמינים ע"כ אמר ימחו מספר
חיים (ופן יחשבו שיהיו עכ"פ בכלל חיי עובדי כעין ד' התוס' הג"ל) ועם
לדיקים אל יכתבו (ביקש שגם עם הלדיקים לעובדי אל יכתבו רק יאבדו
לגמרי וירדו לבור תחתיות ויעמדו בגו כפין שלא יצאו עוד בגלגול כדי
שלא ירעו לנו בשום ענין), וזהו י"ל מ"ש יתמו חטאים מן הארץ (היינו
שימותו מעובדי) ורשעים עוד אינם (שלא יצאו עוד כלל בגלגול וגם בכל
אופן יצטלו לגמרי, ואז) ברכי נפשי וגו' (הוא נפש דוד להלילו שלא
יעמדו נגדו לעולם) כנ"ז :

נט. (תהלים קכ"ט) יהיו כחליר גגות שקדמת שלף יבש, שלא מלא כפו
קולר וחלנו מעמר. ולא אמרו העוברים ברכת ה' עליהם ברכנו אחכס
צסם ה', הנה המקראות האלו לוחים ואומרים דרשוני כי אם קילל
שימותו שונאיו ויהיו כחליר גגות ממילא יצטלו מן החיים, ומה זה
עוד כ"ז אם מילא כפו קולר וכו' או אמרו העוברים ברכת ה' עליהם.
ושמעתי מאבותי הקדושים ז"ע צסם רבינו הקדוש מהרמ"מ מרימוז ז"ע
כי דיבר דהע"ה בזה בפירוש צסוד בגלגול שיש תיקון לנשמות שמחגלגלים
צין הצמחים וקש להם התיקון רק אם יקלרו אותם ויעמנום ויהיו לשם
מלות מלוב או לאוכלם חלות ש"ק וכיוצא אז יצאו הנשמות האלו לידי
תיקון ויש שיאכלום צימות החול רק לש"ש וזהו תיקון רחוק יותר עכ"פ
כשיצאו שיאכלום ח"ה לש"ש יצאו לידי תיקון ויש שיפול הקש צפת יקלור
קולה הצבואה והנשמה המגולגלת שם צבקש לא תצא לידי תיקון כיון
שלא יקלרו רק חפול לארץ ותשאר צבדה ולא הוה תיקון רחוק עוד יותר
אבל החושב מחשבות יח"ש לבחתי ידה ממנו נדה יסבב סיבות שילך דרך
שם יכוזי א' ויכיר ש"ש גם צלשום להקולר שיהי ברכת ה' צבקלירי ועי"ז
יהי תיקון להנשמה המגולגלת גם צדרך רחוק עכ"פ סוף כל סוף ילמח מח
חקונו

תקונו ע"כ קילל דוד שונאיו שרצה שלא יהי' להם חלק ותיקון עוד כדי שלא ירעו לבניי ומלכות בית דוד (וכנ"ל באת הקדום) יהי' כחליר גנות שלא מלא כפו קולר והלנו מעמר (שזה לא בא לידי קלירה וגם לא כאותן הקשים ושבלים שלא מלא כפו קולר שעכ"פ יאמרו בעת קלירה ברכת ה' עליכם כנ"ל אבל על חליר גנות כשיהיו מגולגלים זו אז) ולא אמרו העוברים ברכה ה' עליכם ברכנו אהכם בשם ה' (כנ"ל):

ס. (תהלים קל"ט) וראה את דרך עולבן כי ונחני בדרך עולם, שמעתי מפה קדוש אלחמו"ר הגה"ק הרב דפ"ק ז"ע כי אם יעמיק אדם קלח בחקירות ויחוש שיבא לידי ספיקות ח"ו אז יסית דעתו לגמרי מזה ויאמין רק באמונה פשוטה כמו המון עם המאמינים וז"ש וראה אם דרך עולבן כי (כי הגה כ' הרמז"ם שאין "שמחה" כשמחה "הרתת הספיקות" נמלא שידיעות ההפכיים ה' וכשהוא מסובך ספיקות ברעיונו אז הוא בתי "עלצ" היפך "משמחה" ואם דרך עולבן כי כנ"ל) ונחני בדרך עולם (שיניח במחשבתו וכמו דרך עולם המון עם המאמינים בפשטות גמור ולא יחשוב כלל) כח'.

סא. (תהלים נא, נז) אלמדה פושעים דרכיך והטאים אליך ישובו, לכאף קשה הלא די להפקיע א"ע וקשוב עמך חלה כיון שנחמרר כ"כ צוה המזמור והחודה על עונותיו א"כ למד לו לחקן אחרים, אך יוצן בדרך משל לא' שהי' (אגעני"ט) סוכן גדול על כל הסוכנים הנוסעים בעד בית מסחר גדול להעמיד ולהרבות קונים ולהגדיל העסק כנהוג, והנה הלשינו עליו כי לא התנהג כשורה פ"א בנסיעתו בגון ששחך ושיכר ובה משפטו לפני האדון ראש האדונים בעלי המסחר והחנלל והחודה לפניו הן אדוני אמת כי העלתי בזה, אמנם לעוצה בית המסחר הגה אני אעבוד יותר ואעשה פעלים מהרבה אנשים כמוני כי באהבתי ומגמתי לעוצה ביתכם אלסוף וארצה קונים בלי שיעור להגדיל ולהאדיר כנ"ל וז"ש דהע"ה ברוב ענותנותו הן אם אמנם העלתי, אבל לעומת זה לחקן להרבות כבוד שמים כי אלמדה פושעים דרכיך והטאים אליך ישובו לעורר אחרים בהשוצה לזכות את הרבים ולחקן חקון הכלל, ז"ע וזכה במהרה בימינו לראותו דוד מלך ישראל חי וקיים בכ"י :

ת. ו. ש. ל. ב. ע.

